

Jaarverslag 2022

Media in beweging

Inhoudsopgave

Bestuursverslag		3	Jaarrekening		30	
Media in beweging	4	Governance en personeelsbeleid	20	1	Balans per 31 december 2022	31
College van commissarissen	6	Governance en bezoldiging College van commissarissen	20	2	Exploitatierekening over 2022	32
Over het Commissariaat voor de Media	8	Financiën	21	3	Kasstroomoverzicht over 2021	33
Missie en visie	9	Baten – bijdrage OCW	23	4	Toelichting op de jaarrekening	34
		Baten – opbrengst commerciële media-instellingen	23			
Onze focus in 2022	10	Lasten	23	5	Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	36
Het veranderende medialandschap en onze reflectie op het publieke bestel	11	Risicomanagement en compliance	24	6	Grondslagen voor de bepaling van het resultaat	38
Toezicht op sociale media	12	Strategische risico's	25	7	Toelichting op de balans	39
Integriteit	13	Toezichtrisico's	26	8	Toelichting op de exploitatierekening	46
Redactionele onafhankelijkheid en betrouwbaarheid	14	Bedrijfsvoeringsrisico's	26	9	Toerekening lasten en fte's naar taakgebieden	49
Onderzoek lokale en regionale nieuwsvoorziening	15	Compliancerisico's	27	10	Overige informatie	50
Op naar 2023	16	Overzicht kritieke prestatieindicatoren	28			
Uitgelicht	17	Doelstelling per taakgebied	29			
Het jaar van de kunstmatige intelligentie	19					
				Overige gegevens		53
				Controleverklaring van de onafhankelijke accountant		54

Bestuursverslag

Media in beweging

Afgelopen jaar was een jaar van transitie. Voor de mediasector, waar nieuwe platforms steeds nadrukkelijker aanwezig zijn, en ook voor het Commissariaat voor de Media. Langs bewegende en soms schurende panelen zochten we beiden naar de weg voorwaarts. Er gebeurde veel dat om onze aandacht vroeg. Aandacht die wij gaven, met zorgvuldigheid en een bredere blik.

Op 1 januari 2022 betraden twee aspirant-omroepen het publieke bestel: Ongehoord Nederland en Omroep Zwart. Daar gingen discussies en adviezen over de toereikendheid van de erkenningscriteria aan vooraf. De eerste stappen binnen het bestel zorgden voor de nodige aandacht, met name op het vlak van de redactionele keuzes van Ongehoord Nederland. Dat was voor ons een van de aanleidingen voor het brede onderzoek naar betrouwbaarheid van journalistiek media-aanbod van de publieke omroep dat in juli startte.

Onze aandacht werd ook gevraagd voor een andere ontwikkeling die het jaar kenmerkte. De mediasector werd opgeschrikt door meerdere vraagstukken op het gebied van integriteit. In mei organiseerden wij een themadag over dat onderwerp voor bestuurders, toezichthouders, compliance officers en redacteuren.

Met twee lopende onderzoeken, over belangenverstrengeling en de Wet Normering Topinkomens, zoeken we uit wat de huidige stand van zaken is op het gebied van integriteit binnen de publieke omroep. Ook zien we een belangrijke taak in de uitwerking van het toezicht op basis van de Gedragscode Integriteit. Samen met de sector zetten we daarmee belangrijke stappen.

Een andere belangrijke stap die we samen met de sector willen zetten, is het in beweging brengen van de publieke omroep. Op verzoek van oud-minister Slob publiceerden we halverwege het jaar onze reflectie op het publieke omroepbestel: ‘Kijk samen verder!’ Daarmee nadrukkelijk geen blauwdruk voor de toekomst afgevend, maar bouwstenen voor de omroepen zelf, de NPO en uiteraard de politiek die de keuzes maakt over het publieke bestel. Het Commissariaat doet dat om bij te dragen aan een robuust medialandschap.

Een langjarige ontwikkeling die we versneld hebben zien voortgaan, is de digitalisering van de mediasector. In 2022 startte ons toezicht op content providers die zich richten op de sociale media, de zogenoemde video-uploaders. De projectleider vertelt verderop in dit jaarverslag hoe ons beleid tot stand kwam en wat het doel daarvan is.

Op het gebied van digitalisering zijn we met onze collega-toezichthouders AFM, AP en ACM het Samenwerkingsplatform Digitale Toezichthouders (SDT) gestart om gezamenlijk de uitdagingen van algoritmes en artificiële intelligentie tegemoet te treden. Met deze nieuwe initiatieven houden we de toegankelijkheid en veiligheid van media-aanbod in de gaten.

Vanuit Europa landt er doorlopend regelgeving waar het Commissariaat een rol in heeft. Dat is een ontwikkeling die we voorlopig niet zien stoppen. Naast de implementatie van de Digital Services Act, wordt ook gewerkt aan de invoering van de European Media Freedom Act (EMFA).

Dichter bij huis lanceerden we in november op een druk bezochte bijeenkomst de staat van de lokale nieuwsvoorziening in aanwezigheid van staatssecretaris Uslu. Met dit rapport hebben we voor het eerst het hele lokale journalistieke nieuwsaanbod in kaart gebracht. Kennis die niet alleen waardevol is voor ons, maar voor de hele sector. Door deze adviserende rol voorzien we beleidsmakers en de sector van gedegen kennis over de media.

Maar als toezichthouder houden we de omroepen ook scherp op hun verplichtingen vanuit de Mediawet. De focus leggen we op het voorkomen van overtredingen door gesprekken aan te gaan en voorlichting te geven. Maar ook achteraf houden wij toezicht. Zo waren er dit jaar boetes voor NPO, EO en Omroep MAX voor reclameovertredingen in ‘Op zoek naar Maria’, ‘Boomhut Battle’ en ‘Kook mee met MAX’.

Aan het begin van dit voorwoord schreven we het al: het was ook voor ons een jaar van transitie. We hebben het afgelopen jaar een interim-periode afgesloten door de benoeming van Amma Asante als voorzitter. Helaas namen we afscheid van Steven Flipse, die vanwege zijn veranderende ondernemersactiviteiten besloot zijn werk als commissaris te beëindigen om zo mogelijke (schijn van) belangenverstrengeling in de toekomst te voorkomen.

Symbolisch is dat we onze werkplek aan de rand van het Mediapark hebben gerenoveerd om deze aan te passen aan het hybride werken. Hiermee staan de seinen op groen om duurzaam te kunnen blijven werken aan onze missie: vrije meningsvorming als basisvoorwaarde voor een goedwerkende democratie.

Wat ons nog te doen staat is het afronden van de intensieve discussie die we afgelopen jaar hebben gevoerd met het ministerie van OCW over onze bekostiging en de herziening van de toezichtskostenregeling. Om duurzaam uitvoering te geven aan onze taken is een adequate meerjarenbegroting en een gemoderniseerd toezichtskostenregeling noodzakelijk. De sector is in de afgelopen jaren enorm aan het veranderen en daarmee ook de wijze waarop toezicht wordt en moet worden gehouden. Op basis van een aantal gedegen onderzoeken en adviezen zijn we hierover al een geruime tijd in gesprek met OCW. Wij hebben de goede hoop dit gesprek medio juni 2023 met een positief resultaat af te sluiten.

Onafhankelijk, veilig, toegankelijk en pluriform media-aanbod is de rode draad voor ons handelen. Met dit jaarverslag laten we zien wat we daar in 2022 aan hebben gedaan. Zodat iedereen zich vrij een mening kan vormen. Zodat de democratie goed kan werken. Veel leesplezier!

Amma Asante
Peter Eijsvoogel

College van commissarissen

Mevrouw drs. A.A. (Amma) Asante

Collegevoorzitter

Benoemingsperiode: 15 september 2022 – 15 september 2027

Nevenfuncties

- Lid van het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding – bezoldigd 1 januari 2022 t/m 30 september 2022
- Lid van de Raad van Toezicht van Het ABC Amsterdam, een Advies- en Begeleidingscentrum voor het Onderwijs – bezoldigd 1 januari 2022 t/m 31 december 2022

De heer mr. P.V. (Peter) Eijsvoogel

Commissaris

Benoemingsperiode: 1 maart 2021 – 1 maart 2026

Nevenfuncties

- Advocaat te Amsterdam (eigen kantoor) – bezoldigd 1 januari 2022 t/m 31 december 2022
- Raadsheer-plaatsvervanger in het Gerechtshof 's-Hertogenbosch – bezoldigd 1 januari 2022 t/m 31 december 2022

Mevrouw drs. R.H.M. (Renate) Eringa-Wensing

Interim-collegevoorzitter

Benoemingsperiode: 15 november 2019 – 14 september 2022

Nevenfuncties

- Voorzitter van de Raad van Toezicht van het ROC van Amsterdam / ROC van Flevoland – bezoldigd 1 januari 2022 t/m 30 juni 2022
- Lid van de Raad van Commissarissen van LTP Business Psychologen – bezoldigd 1 januari 2022 t/m 31 december 2022
- Lid van het Bestuur van de Stichting Sonsbeek Kunst in de openbare ruimte/State of Fashion – onbezoldigd 1 januari 2022 t/m 31 december 2022

De heer drs. S. (Steven) Flipse RC

Commissaris

Benoemingsperiode: 1 maart 2021 – 12 december 2022

Nevenfuncties

- Co-owner en adviseur Uitgeverij De Jonge Lezer – bezoldigd 1 januari 2022 t/m 31 december 2022
- Co-owner en adviseur Kompas Publishing BV – bezoldigd 1 januari 2022 t/m 31 december 2022
- Educatieve app Letterschool – bezoldigd 1 januari 2022 t/m 31 december 2022

Over het Commissariaat voor de Media

Het Commissariaat voor de Media is de onafhankelijke Nederlandse toezichthouder op audiovisuele media, adviseert de staatssecretaris voor Cultuur en Media en houdt toezicht op de Wet op de vaste boekenprijs.

Het is voor een goed werkende democratie van cruciaal belang dat burgers in staat zijn zich een vrije mening te vormen. Een veelzijdig media-aanbod, door onafhankelijke redacties geproduceerde programma's en goede toegankelijkheid van nieuws en informatie dragen hieraan bij.

Deze kernwaarden van het mediabeleid zijn verankerd in de Mediawet 2008. Het Commissariaat beschermt de kernwaarden door toezicht en voorlichting.

Missie en visie

Missie

Het Commissariaat stimuleert en bewaakt dat het media-aanbod onafhankelijk, toegankelijk, pluriform en veilig is en dat verschillende beelden en geluiden vertegenwoordigd zijn, zodat iedereen zich een vrije mening kan vormen.

Visie

Kijk verder! is onze visie, de kern van ons werk als toezichthouder en een oproep aan iedereen in de samenleving.

Wij vinden het belangrijk dat burgers zich breed en met onafhankelijke, betrouwbare informatie een vrije mening kunnen blijven vormen in een veranderend medialandschap. Daarom stimuleren wij iedereen om verder te kijken, om ‘mediawijzer’ te worden.

En daarom kijken wij ook zelf verder: zo onderzoeken we de gevolgen van internationalisering, digitalisering en technologie voor het ‘traditionele’ mediagebruik en zorgen wij ervoor door het toezien op de naleving van de Wet op de vaste boekenprijs dat ook het aanbod aan boeken divers en breed verkrijgbaar blijft. Wij kijken verder naar de explosieve groei van content en wat het veranderend medialandschap betekent voor een zo eerlijk mogelijk speelveld. En wij kijken daarbij verder dan onze muren en werken actief samen, in binnen- en buitenland.

Onze focus in 2022

Als we de top 10 van algemene zoekopdrachten in Nederland op Google bekijken, zien we dat er veel raakvlakken zijn met ons werk.

Direct, zoals integriteit en (on)gewenst gedrag in de media en het veranderende medialandschap. Maar ook indirect, bijvoorbeeld de rol van de media voor de democratie en het belang van betrouwbare informatie (Oekraïne).

Deze onderwerpen zijn verweven met onze dagelijkse werkzaamheden en onze grote projecten. Hieronder lichten we een aantal van onze werkzaamheden in 2022 binnen deze thema's toe.

Top 10 **zoekopdrachten in Nederland op Google in 2022**

1. **Oekraïne**
2. **Jeroen Rietbergen**
3. **Viaplay**
4. **Ali B**
5. **Testen voor toegang**
6. **Jeffrey Dahmer**
7. **Wordle**
8. **Queen Elizabeth**
9. **HBO Max**
10. **Quarantaineregels**

Het veranderende medialandschap en onze reflectie op het publieke bestel

Onze inzichten over de veranderingen binnen het medialandschap, in de samenleving en in de technologie leidden in 2022 tot een reflectie op het landelijke publieke mediabestel: [‘Kijk samen verder!’](#) Hierin omschrijven we risico’s die wij zien en bieden we inzichten om te bouwen aan een beter bestel.

Het bestel heeft lange tijd goed gewerkt, maar dreigt nu de aansluiting te missen. Dat moeten we voorkomen. Een sterke publieke omroep beschermt namelijk de vrije meningsvorming en is onmisbaar voor een goed werkende democratie.

De aanleiding voor de reflectie was onder andere de komst van de twee nieuwe omroepen in 2022. Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap vroeg ons vooraf om advies. Wij schreven dat de wettelijke criteria waarop wij ons advies konden baseren, niet voldeden om een betekenisvol advies te geven. De belangrijkste criteria voor de toetreding zijn de ledeneis van minimaal 50.000 leden en het principe van toegevoegde waarde aan de veelzijdigheid van het bestel.

Deze criteria waren een van de redenen om de reflectie te schrijven. Maar uiteindelijk werd het een reflectie op het complete publieke bestel. De criteria voor het toelaten van omroepen bestaan namelijk niet in een vacuüm. Goede criteria kunnen alleen opgesteld worden als het bestel zelf ook goed in elkaar zit.

Als toezichthouder is het niet onze taak om een heel nieuw bestel uit te denken. Wel kunnen we hierbij helpen vanuit onze expertises. We hebben de kennis en kunnen de juiste partijen met elkaar verbinden. Samen met alle partijen willen we aan de slag om de toegevoegde waarde van de publieke omroep te verzekeren.

Sara Blink

Senior beleidsadviseur

Coördineerde in 2022 de reflectie ‘Kijk samen verder!’

‘Ik heb mij het afgelopen jaar meer en meer gerealiseerd hoe belangrijk de media zijn voor onze samenleving. En dat we bij het Commissariaat voor de Media bijdragen aan het beschermen van onze democratie. Media hebben een grote invloed op onze beeldvorming en mening. De publieke omroepen brengen verschillende geluiden en meningen de huiskamer in. Dat is een waardevol gegeven en roept de vraag op: is deze manier van veelzijdigheid bieden nog passend bij de huidige samenleving?’

Met de reflectie ‘Kijk samen verder!’ laten we zien hoe het bestel nu in elkaar zit en welke problemen er zijn. In onze rol als toezichthouder zien en ervaren we de beperkingen van het huidige bestel. We signaleren risico’s die uit de hand dreigen te lopen. Dat is de reden dat we met deze reflectie oproepen tot renovatie van het bestel.

Hoe zorgen we ervoor dat we al het mooie van de publieke omroep in de toekomst nog hebben, dat dit blijft bestaan? Deze ‘hoe’-vraag beantwoorden is niet de rol die wij als Commissariaat hebben. Wel willen we meer opleveren dan alleen een rapport dat aangeeft waar de problemen liggen. We willen juist iets in handen geven waarmee we de discussie verder brengen. Daarom staat in het rapport materiaal dat anderen helpt om over de ‘hoe’-vraag na te denken. En onze oproep is ook: ga dat doen, want het is tijd.’

Fenneke Holst

Senior beleidsadviseur

Leidde in 2022 het project dat het beleid voor uploaders implementeerde

‘De grote uitdaging bij dit project was dat er oude regels werden toegepast op een hele nieuwe doelgroep. Regels die al golden voor een groot bedrijf als Netflix, konden nu ook van toepassing zijn op het buurmeisje op de hoek van de straat die af en toe een filmpje plaatst op de sociale media. Een belangrijke vraag voor ons was dan ook wie onder ons toezicht zou moeten vallen.

We hebben hiervoor verschillende criteria overwogen. Allemaal hadden ze voor- en nadelen. Ons voorstel hebben we ook met uploaders besproken. Zij krijgen met de regels te maken en daarom wilden we juist van hen horen wat de bezwaren waren. Over het volgerscriterium kregen we bijvoorbeeld terug dat met een hoge drempel voor het aantal volgers veel micro-influencers niet onder ons toezicht zouden vallen. Gelukkig was er ook begrip voor ons voorstel. We hebben uiteindelijk voor een pakket gekozen dat wij op dit moment het beste vonden passen. Maar het perfecte plaatje, dat is er niet.

Door het project heb ik zelf meer inzicht gekregen in deze wereld en de maatschappelijke impact. Voor ons als toezichthouder zie ik een belangrijke rol in het beschermen van jongeren. Door niet alleen toezicht te houden op de naleving van de regels, maar júíst ook door verder te kijken. We moeten oog hebben voor potentiële risico's en deze bespreekbaar maken. Dit signaleren en agenderen vind ik een belangrijke taak van een toezichthouder.'

Toezicht op sociale media

Een van de grote veranderingen in het medialandschap is het toenemende belang van de sociale media. Het is een sector geworden die concurreert met de traditionele audiovisuele media en vergelijkbare risico's met zich meebrengt voor de consument. Regels om minderjarigen te beschermen tegen schadelijke content, om helderheid te bieden aan kijkers over wie de persoon achter de content is en wanneer de makers reclame maken.

Bij de implementatie van ons beleid in 2022 hebben wij het doel van de Mediawet daarom centraal gezet. Dat moest ook wel. De Mediawet is namelijk niet geschreven voor de zogenoemde 'video-uploaders', maar voor andere media. Volgens de wet zou namelijk iedereen die een filmpje plaatst op sociale media en hieraan geld verdient in principe onder deze wetgeving kunnen vallen.

We zijn met de uploaders en de rest van de markt in gesprek gegaan. Dit heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan onze kennis en aan de totstand-koming van ons beleid. Met onze aanpak lopen we voorop in Europa. Andere lidstaten, met vergelijkbare regelgeving, kijken met belangstelling naar onze aanpak.

Jurre Tersteeg

Senior adviseur toezicht

Was in 2022 projectleider gedrag- en cultuurtoezicht

‘Sinds juli 2021 houdt het Commissariaat toezicht op de naleving van de Gedragscode Integriteit Publieke Omroep. Dit toezicht past bij ons takenpakket. Er is namelijk overlap tussen deze Gedragscode en dat waar het Commissariaat al toezicht op hield. In de Gedragscode staat bijvoorbeeld dat er een cultuur moet zijn die bijdraagt aan de onafhankelijkheid en integriteit van de omroep. Die twee onderwerpen staan ook centraal bij al ons werk.

Onze projectgroep richt zich vooral op het onderwerp integriteit. Want wat houdt dat precies in? Om te achterhalen hoe de Gedragscode wordt toegepast, waren we van plan een brede inventarisatie te doen. Maar vanwege alles wat in het nieuws kwam, raakte de interesse in het onderwerp integriteit in een stroomversnelling.

Door alle ophef bleek de urgentie voor een hernieuwde visie en toezichtstrategie ineens enorm. De focus van het project verschoof. In samenwerking met een extern adviesbureau hebben we als projectgroep hard gewerkt aan een nieuwe toezichtstrategie specifiek gericht op gedrag en cultuur. We brachten integriteitsrisico's en onderliggende grondoorzaken in kaart. En dachten ook na over onze rol als toezichthouder.

Ik denk dat de nieuwe toezichtstrategie gedrag en cultuur mooi aansluit op onze ambitie. Gedrag- en cultuurtoezicht zien we echt als een belangrijke volgende stap in het toezicht op de media. Dit toezicht staat bij het ons nog in de kinderschoenen. We zijn dus zelf ook lerende. Persoonlijk vind ik dat juist mooi. Samen bouwen om problemen in de sector te signaleren, bespreekbaar te maken en hopelijk samen op te lossen.’

Integriteit

Naast het toezicht op de video-uploaders, werd in 2022 ook het toezicht op de Gedragscode Integriteit Publieke Omroep als nieuwe taak verder uitgewerkt. Een taak die we vanuit twee kanten omarmen: vanuit onze rol als toezichthouder en vanuit onze rol als verbinder.

Het toezicht op de code gaat niet alleen over het volgen van de regels. Het onderwerp integriteit vraagt ons juist om van het scherm weg te kijken en met mensen te praten. Op papier kan alles in orde zijn, maar hoe ziet de realiteit eruit? Ons toezicht is er uiteindelijk op gericht om de sector zo gezond en toekomstbestendig mogelijk te houden. Voor een integere omroep is niet alleen het systeem belangrijk, maar juist ook de mensen.

Ook lopen er twee onderzoeken die verband hebben met het thema integriteit: een onderzoek naar de naleving van de Wet normering topinkomens (WNT) en het Beloningskader Presentatoren in de Publieke Omroep (BPPO) en een breed onderzoek naar de borging van processen die (de schijn van) belangenverstrengeling moeten voorkomen. Deze onderzoeken worden in 2023 afgerond.

In onze rol als verbinder grepen we het onderwerp aan om een themamiddag te organiseren. Met ruim 80 mediaprofessionals bespraken we wat integriteit voor iedereen betekent. Het is een onderwerp dat iedereen raakt en ook niet op één middag afgerond kan worden. Het moet op ieders agenda komen en blijven staan.

Redactionele onafhankelijkheid en betrouwbaarheid

Een onafhankelijk media-aanbod en het belang van betrouwbare informatie zit in onze missie en visie verankerd. Ze hebben ook alles met elkaar te maken: zonder onafhankelijke redactie kan er geen betrouwbare informatie bestaan. Onze taak is om het onafhankelijk media-aanbod te beschermen. Daarom zijn wij in 2022 een onderzoek gestart naar redactionele onafhankelijkheid en de betrouwbaarheid van journalistiek media-aanbod.

De eerste fase van het onderzoek is nu afgerond. Onze inzichten die we dit jaar hebben opgedaan, brengen ons verder om de juiste vragen te stellen. In 2023 gaan we verder met het onderzoek. Samen met de media-aanbieders kijken we naar de toekomst waarin redactionele onafhankelijkheid en betrouwbaarheid verzekerd blijven in onze democratie.

Janet Slabbekoorn

Onderzoeker

Startte dit jaar met ons onderzoek naar de borging van redactionele onafhankelijkheid en betrouwbaarheid

‘Begin 2022 maakten we een start met een onderzoek specifiek naar redactionele onafhankelijkheid. Ontwikkelingen in de media vroegen al snel om een bredere benadering van het project. Daarom kwam in de zomer ook betrouwbaarheid bij dit onderzoek.

Wat betrouwbaarheid is, is niet makkelijk te bepalen. We hebben het dan over onafhankelijkheid, correct gebruik van bronnen, waarheidsgetrouwheid, toepassen van hoor en wederhoor en nog veel meer. Betrouwbaarheid is wel heel belangrijk in ons werk. Iedereen zou moeten kunnen vertrouwen op journalistieke berichtgeving. Zonder dat kan je je namelijk geen vrije mening vormen.

De publieke omroepen zijn verplicht om in hun redactiestatuut te beloven dat ze onafhankelijk van politieke en commerciële belangen hun programma’s maken. Als toezichthouder hebben we een taak om toezicht te houden op de naleving van redactiestatuten. Maar onafhankelijkheid alleen noemen in de statuten is niet voldoende. Hoe dit in de praktijk gaat, dat is bepalend. Daar besteden we in dit project aandacht aan.

We zitten nu nog midden in het onderzoek en hebben in 2022 een aantal belangrijke stappen gezet. Van alle landelijke publieke omroepen ontvingen wij documenten waarin staat hoe de onafhankelijkheid en betrouwbaarheid verzekerd is in hun werk. Aanvullend hebben we gesprekken gevoerd met de omroepen om nog meer informatie in te winnen. In 2023 ronden we het

Mieke de Vos

Directeur Bestuurs- en Organisatiezaken

Over de groei van de organisatie vanwege de uitbreiding van taken

‘In 2021 zijn twee hele belangrijke taken bij ons werk gekomen waar we in 2022 volop mee bezig zijn geweest: het toezicht op uploaders en op de gedragscode integriteit. Aanvullend zien we uitbreiding van ons werk vooral komen op internationaal vlak. De komende jaren verwachten we dat er ook uit die hoek nieuwe regels en thema’s bijkomen.

De uitbreiding van onze taken betekent ook dat we als organisatie gaan groeien. Dit zal geleidelijk gaan en met aandacht voor wat we nodig hebben. Maar de groei in taken loopt wel voor op de groei van onze organisatie. Daarom moeten wij keuzes maken. We kunnen niet alles oppakken dat wij belangrijk vinden of met de snelheid die wij willen.

We moeten blijven kijken naar onze wettelijke taken en naar wat er nog niet in de wet verankerd is, maar wat wij wel essentieel vinden. Dat vind ik ook het mooie aan ons werk. Het is relevant op het hoogte niveau: het beschermen van de democratie. De wereld verandert snel en technologie houdt je niet tegen. Er gaan nog heel veel meer nieuwe ontwikkelingen komen.

Daarom blijft de publieke omroep ook zo belangrijk. Je hebt altijd de keus om zonder kosten naar de publieke kanalen te kijken of te luisteren. De garantie van toegankelijk en betrouwbaar nieuws is essentieel in een democratie. Als we die garantie verliezen, verliezen we ook de mogelijkheid om een vrije mening te kunnen vormen.’

Onderzoek lokale en regionale nieuwsvoorziening

Niet alleen op Europees gebied hebben wij belangrijk werk verzet, maar ook dichterbij huis, op het vlak van lokaal en regionaal nieuws. Met trots presenteerden we in september [‘De staat van de lokale nieuws- en informatievoorziening 2022’](#). Een goedwerkende democratie op lokaal niveau is belangrijk. En ook deze democratie is gebaat bij goed geïnformeerde burgers. Maar hoe informeren burgers zich over wat er speelt in hun gemeente en waarderen de burgers het lokale journalistieke nieuwsaanbod?

Om deze vragen te beantwoorden deden wij voor het eerst een grootschalig onderzoek naar de interesse in, de waardering voor en het gebruik van lokaal nieuws. Alle informatiebronnen waarop het lokale nieuws te vinden is werd in het onderzoek meegenomen. En die informatiebronnen bleken goed gevonden te worden: uit het onderzoek kwam dat Nederlanders geïnteresseerd zijn in lokaal nieuws, dit waarderen en vaak gebruiken. De volgende logische stap is om in 2023 onderzoek te doen naar de kwaliteit en kwantiteit van het lokale nieuwsaanbod.

Op naar 2023

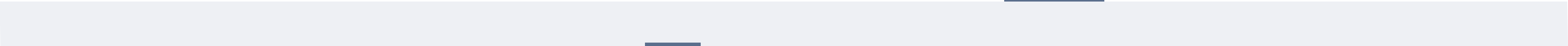
De thema's van 2022 zullen ook in 2023 blijven spelen. Ons onderzoek naar de staat van de lokale informatievoorziening wordt aangevuld met een onderzoek naar de kwaliteit van de lokale nieuwsvoorziening. Onze taken breiden verder uit door nationale en internationale regelgeving. Onze jaarlijks terugkerende onderzoeken laten steeds beter de ontwikkelingen in de media zien.

We zijn toezichthouder, verkenner, verbinder en gids. We zoeken actief samenwerking op, binnen en buiten onze muren en over landsgrenzen en ons takenpakket heen. We brengen partijen samen en verzamelen en delen kennis. Zo zijn we meer dan alleen een toeschouwer die aan de zijlijn vertelt wat wel mag en wat niet.

Al onze plannen voor 2023 leest u in onze [Toezichtbrief 2023](#).

Uitgelicht

Naast de onderwerpen die hiervoor in dit jaarverslag beschreven zijn, deden we nog veel meer het afgelopen jaar. Op deze pagina daarom een overzicht van onze nieuwsberichten uit 2022.

Het jaar van de kunstmatige intelligentie

In november 2022 is ChatGPT gelanceerd. De chatbot wordt in korte tijd razend populair. Hoewel we de toekomst niet kunnen voorspellen, lijkt deze technologische ontwikkeling van 2022 groots te zijn. We vragen de chatbot zelf wat de mogelijkheden voor ons zijn.

VRAAG COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA:

Wat zijn de mogelijkheden van ChatGPT voor de mediasector?

ANTWOORD CHATGPT:

ChatGPT kan gebruikt worden voor verschillende toepassingen in de media, zoals:

1. Schrijven van nieuwsartikelen: ChatGPT kan gebruikt worden om automatisch nieuwsartikelen te genereren over specifieke onderwerpen.
2. Scriptschrijven: ChatGPT kan gebruikt worden om scripts voor televisie- en film scènes te schrijven.
3. Generatie van chatbot-antwoorden: ChatGPT kan gebruikt worden om antwoorden te genereren voor chatbots die gebruikt worden voor klantenservice en andere doeleinden.
4. Social media-inhoud: ChatGPT kan gebruikt worden om automatisch social media-berichten te genereren.
5. Vertalingen: ChatGPT kan gebruikt worden voor automatische vertalingen van teksten.
6. Bijdragen aan de ontwikkeling van spraak- en taal-gebaseerde AI-assistenten zoals Siri of Alexa. De mogelijkheden zijn eindeloos.

COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA: Hoe kan ChatGPT of kunstmatige intelligentie het Commissariaat voor de Media helpen met toezicht houden?

CHATGPT: Er zijn verschillende manieren waarop ChatGPT of kunstmatige intelligentie (KI) het Commissariaat voor de Media zou kunnen helpen met toezicht houden:

1. Analyse van mediaberichten: ChatGPT of KI-algoritmen kunnen gebruikt worden om automatisch mediaberichten te analyseren op zoek naar oneerlijke, onjuiste of onterechte informatie.
2. Identificatie van nepnieuws: ChatGPT of KI-algoritmen kunnen gebruikt worden om automatisch nepnieuws te identificeren en te markeren voor verwijdering of correctie.
3. Monitoring van sociale media: ChatGPT of KI-algoritmen kunnen gebruikt worden om automatisch sociale media te monitoren op zoek naar oneerlijke of onterechte informatie.
4. Analyse van grote hoeveelheden data: ChatGPT of KI-algoritmen kunnen gebruikt worden om grote hoeveelheden data te analyseren en patronen te identificeren die kunnen wijzen op oneerlijke of onterechte informatie.
5. Identificatie van advertenties: ChatGPT of KI-algoritmen kunnen gebruikt worden om automatisch advertenties te identificeren en te analyseren op zoek naar oneerlijke of onterechte claims.
6. Bijdragen aan de ontwikkeling van spraak- en taal-gebaseerde AI-assistenten zoals Siri of Alexa.

Het is wel belangrijk om te onthouden dat algoritmen soms fouten kunnen maken en dat menselijke input nodig is om de juiste beslissing te nemen, alhoewel ChatGPT als een grote taal model is getraind op veel data en contexten, het is belangrijk om de output te verifiëren.

COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA: Dank je!

CHATGPT: Je bent welkom! Als je nog verdere vragen hebt, aarzel dan niet om contact op te nemen.

Governance en personeelsbeleid

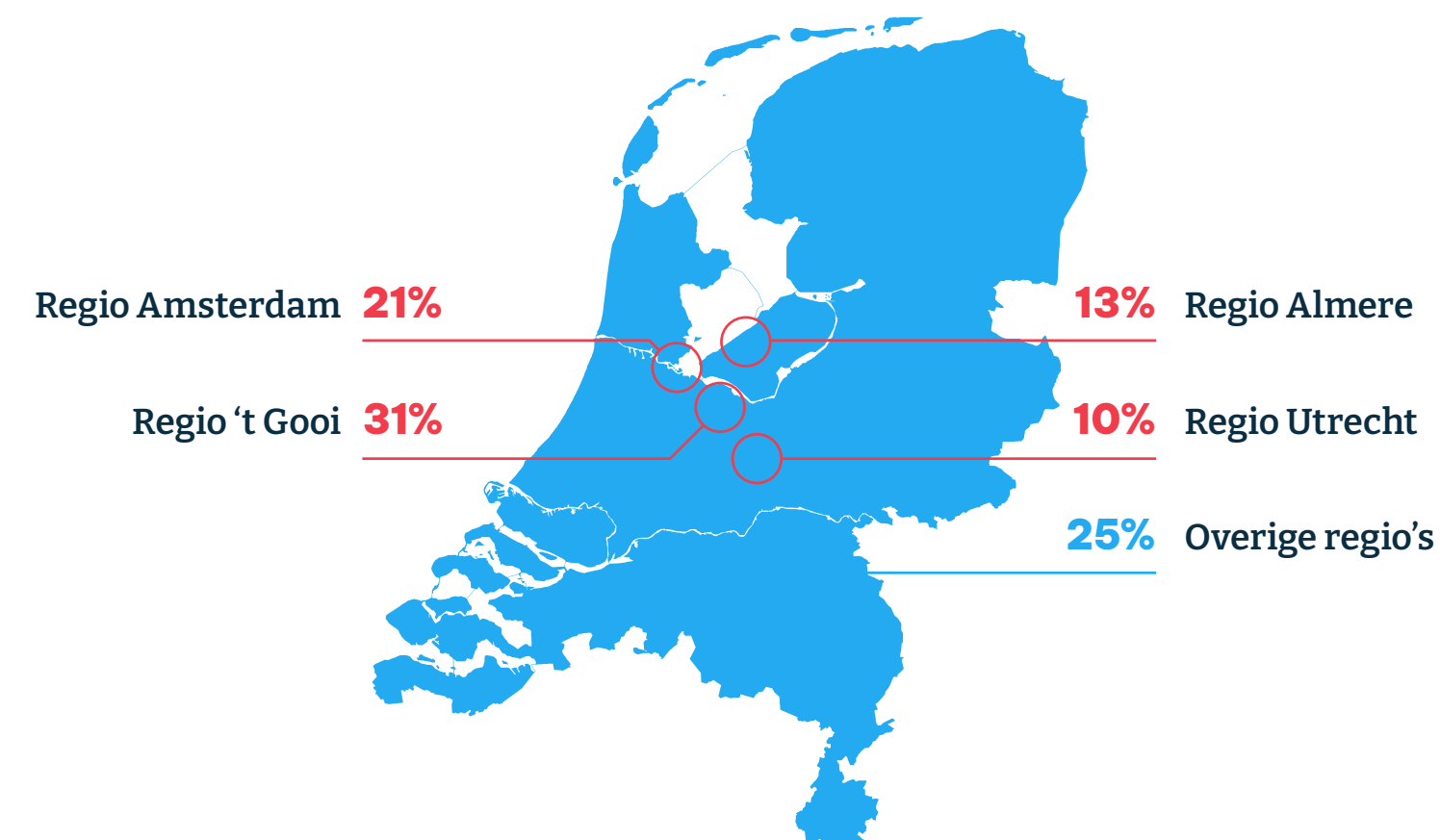
Governance en bezoldiging College van commissarissen

Het College bestaat uit drie commissarissen. Het wordt geleid door de collegevoorzitter die ook eindverantwoordelijk is voor de aansturing van de organisatie. De voorzitter is samen met twee parttime commissarissen met relevante juridische respectievelijk financiële expertise verantwoordelijk voor de bestuursrechtelijke besluitvorming. Op 15 september 2022 werd Renate Eringa-Wensing als interim-voorzitter van het College opgevolgd door Amma Asante. Peter Eijsvoogel is de commissaris met juridische expertise. Aan Steven Flipse, de commissaris met financiële expertise, is op 12 december 2022 op zijn verzoek eervol ontslag verleend. Steven gaf aan dat de koers van de onderneming waarin hij een (minderheids)belang heeft, te dicht bij het werkveld van het Commissariaat dreigt te komen. Na het vertrek van Steven gaan wij op zoek naar een derde collegelid. Wij rekenen erop dat wij deze persoon in 2023 aanstellen. Hiervoor benutten wij onder andere de evaluatie van de organisatie die in dat jaar gepland staat.

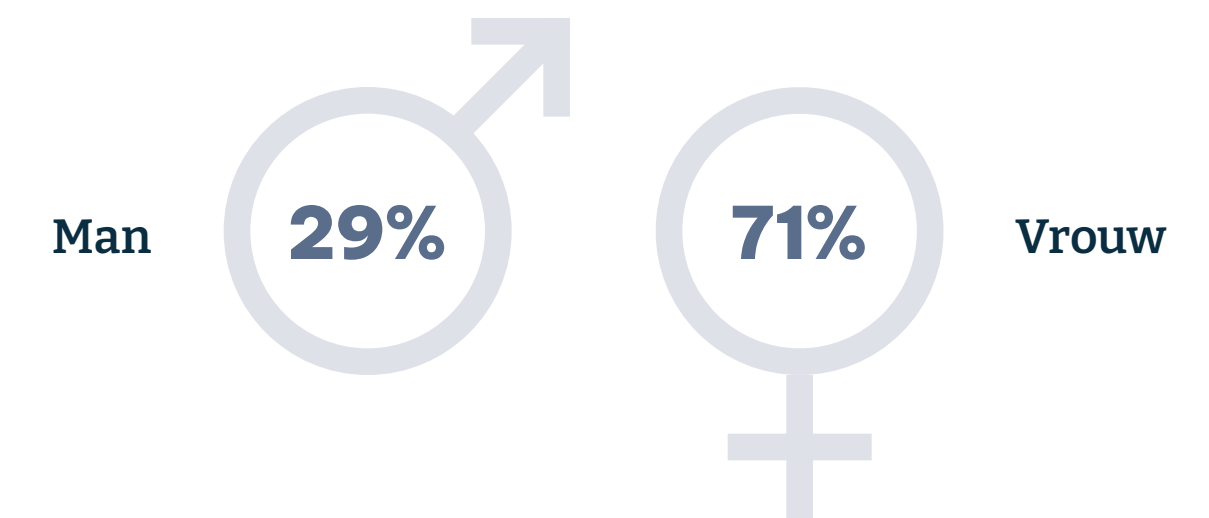
De organisatie bestaat uit de afdeling Bestuurs- en Organisatiezaken en vier practices: Markttoegang, Toezicht, Onderzoek en Beleidsadvies en Handhaving en Bezwaar. De practices worden geleid door practice leads. Zij zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van de werkstromen binnen de eigen practice en gezamenlijk zorgen zij voor de borging van die zaken en projecten die de eigen practice overstijgen. De afdeling Bestuurs- en Organisatiezaken wordt geleid door de directeur Bestuurs- en Organisatiezaken. Zij is namens het Collegegemandateerd voor de uitvoering van de aansturing van de organisatie.

Alle medewerkers van het Commissariaat vallen onder de CAO Rijk. De voorzitter en de leden van het College zijn hierbij inbegrepen. Voor de bezoldiging van de voorzitter en de leden van het College wordt verwezen naar [Regeling van de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media van 7 juli 2020, nr. 24938080](#), houdende regels met betrekking tot de rechtspositie van de voorzitter en leden van het Commissariaat voor de Media en de leden van het bestuur van het Stimuleringsfonds voor de journalistiek (Regeling rechtspositie Commissariaat voor de Media en Stimuleringsfonds voor de Journalistiek).

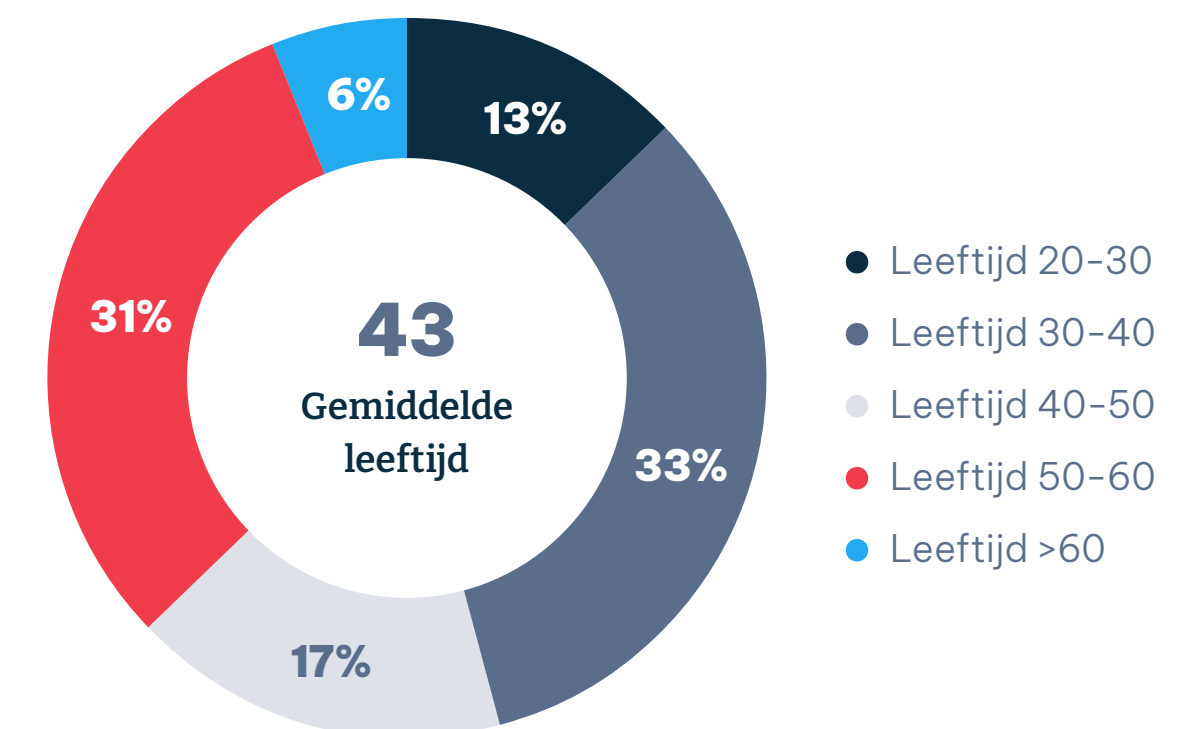
Woonplaats medewerkers

Man-vrouw-verhouding medewerkers

Leeftijd medewerkers

Financiën

De reguliere begroting van het Commissariaat wordt gefinancierd op basis van artikel 15 (media) van de Rijksbegroting. De begroting van de vaste boekenprijs (VBP) wordt gefinancierd vanuit artikel 14 (cultuur) van de Rijksbegroting.

Het jaarverslag 2021 en de daarbij behorende jaarrekening voor apparaatskosten van het Commissariaat, met een exploitatieresultaat van € 282.000 negatief, is op 24 mei 2022 door het ministerie van OCW goedgekeurd.

De begroting voor 2022, met een exploitatieresultaat van € 2,2 miljoen negatief, is op 8 december 2021 door het ministerie goedgekeurd. Doordat de bekostiging vanuit de rijksmediabijdrage en toezichtskosten de afgelopen jaren niet is meegestegen met de toename van onze taken, laat de begroting voor 2022 een tekort zien waarvoor wij een beroep moeten doen op onze algemene reserve.

De toename in taken reikt verder dan alleen onze wettelijke taken. Daarbuiten vinden we de nieuwe ontwikkelingen, die al eerder om onze aandacht en inspanning vragen dan de wet van ons vereist. In deze ruimte zitten risico's voor nu en de nabije toekomst waar wij nu al alert op moeten zijn om een gezond medialandschap te behouden.

Naast de bijdrage van het ministerie van OCW uit de mediabegroting (de zogenaamde rijksmediabijdrage) ontvangt het Commissariaat jaarlijks van commerciële media-instellingen een bijdrage in de kosten van het toezicht (toezichtskosten). De huidige toezichtskostenregeling dateert van 1 januari 2013. Ontwikkelingen in de mediasector hebben er sindsdien toe geleid dat de huidige toezichtskostenregeling niet meer passend is. Het is wenselijk dat de huidige criteria – op basis van het aantal huishoudens dat technisch kan worden bereikt en het aantal uitzenduren – te vervangen door criteria die aansluiten bij de impact en draagkracht van marktpartijen. Daarnaast is het fair dat alle marktpartijen in de mediasector financieel bijdragen aan de werkzaamheden van het Commissariaat en moeten commerciële mediadiensten op aanvraag op dezelfde wijze gaan bijdragen aan de bekostiging van het Commissariaat als lineaire commerciële media-instellingen. Sinds april 2022 werken het Commissariaat en OCW samen aan een nieuwe toezichtskostenregeling die aansluit bij de actuele situatie in de mediasector.

Extra bekostiging is noodzakelijk om het Commissariaat in staat te stellen als toekomstbestendige en slagvaardige toezichthouder zijn (wettelijke) taken de komende jaren op een goede manier uit te voeren en de kernwaarden van het mediabestel te waarborgen.

Het ministerie van OCW heeft, onder voorbehoud van de uitkomst van de lopende gesprekken over toezichtskosten en taken, de bekostigingsaanvraag voor 2023 toegekend. De begroting bij deze aanvraag laat een tekort zien van € 1,4 miljoen waarvoor, net als vorig jaar, een beroep op de algemene reserve wordt gedaan.

De voorziene onttrekking aan de algemene reserve kan leiden tot risico's voor de uitvoering van de taken van het Commissariaat. Het ministerie van OCW wil daarom op korte termijn tot afspraken komen over het huidige en toekomstige takenpakket van het Commissariaat. Het doel is om uiterlijk 1 juni 2023 te komen tot een gedeelde meerjarenvisie op het mediatoezicht, de rol van het Commissariaat daarin en concrete stappen die te zetten zijn om te komen tot een sluitende begroting.

Het exploitatieresultaat 2022 komt uit op € 122.000 negatief (2021: € 282.000 negatief). Hiervan heeft afgerond € 0,2 miljoen negatief betrekking op de exploitatie van het Commissariaat. Op de programma-begroting van Werk aan Uitvoering is een positief resultaat van € 0,1 miljoen gerealiseerd; bestemd om in 2023 te worden besteed.

In de begroting 2022 werd rekening gehouden met een negatief resultaat van € 2,2 miljoen. De afwijking ten opzichte van het negatieve exploitatieresultaat van € 0,1 miljoen bestaat uit hogere baten ad € 0,8 miljoen en lagere lasten ad € 1,3 miljoen.

Bedragen x (€ 1.000)	Realisatie 2022	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten			
Bijdrage OCW	5.976	5.183	6.832
Opbrengst commerciële media-instellingen	3.049	3.051	4.203
Overige baten	3	0	0
Totaal baten	9.028	8.234	11.035
Lasten			
Personeelskosten	6.688	6.981	8.635
Accountantskosten	101	100	110
Huisvestingslasten	291	424	329
ICT-kosten	493	546	589
Onderzoeks-/advieslasten	575	876	726
Afschrijvingskosten vaste activa	361	328	622
Overige lasten	545	1.162	1.443
Werk aan Uitvoering	96	0	0
Totaal lasten	9.150	10.417	12.454
Bedrijfsresultaat	-122	-2.183	-1.419
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	0	0	0
Exploitatieresultaat	-122	-2.183	-1.419

Baten – bijdrage OCW

De bekostiging door het ministerie van OCW is € 0,8 miljoen hoger dankzij inflatie-correctie (CPI-correctie, € 0,2 miljoen), eenmalige verhoging ten behoeve van vernieuwing van de website Vaste Boekenprijs (€ 0,4 miljoen) en bekostiging van het programma Werk aan Uitvoering over 2022 (€ 0,2 miljoen).

Bekostiging door het ministerie OCW (10)

	Realisatie 2022	Begroting 2022
Bekostiging regulier	5.157	4.903
Bekostiging Vaste Boekenprijs	644	280
Bekostiging Werk aan Uitvoering	175	0
	5.976	5.183

Het ministerie heeft drie bestedingsaanvragen toegekend voor het programma Werk aan Uitvoering (WaU) over de periode 2022 tot en met 2031. Het programma gaat een belangrijke bijdrage leveren aan de verbetering van de dienstverlening en professionalisering van onze bedrijfsvoering en daarmee aan de maatschappelijke meerwaarde van het Commissariaat. Over 2022 is een bedrag van € 175.000 toegekend ter financiering van de volgende deelprojecten:

- Versnellen digitale agenda voor een bedrag van € 80.000.
- Vergroten statuur en aantrekkelijkheid uitvoering voor een bedrag van € 95.000.

Baten – opbrengst commerciële media-instellingen

De opbrengst vanuit commerciële media-instellingen ad € 3 miljoen is conform begroting. Het debiteurensaldo is in lijn met 2021. De incassowerkzaamheden zijn geïntensiveerd waaronder het aantal aan het incassobureau uit handen gegeven dossiers en het aantal betalingsregelingen. Hierdoor is de voorziening voor dubieuze debiteuren gedaald.

De facturering van toezichtskosten aan de commerciële media-instellingen gebeurt jaarlijks achteraf. De vordering uit hoofde van nog te ontvangen opbrengsten toezichtskosten 2022 bedraagt per jaareinde € 2,9 miljoen, deze wordt in 2023 aan commerciële media-instellingen gefactureerd.

Lasten

De lagere lasten worden vooral veroorzaakt door lagere personeelskosten (€ 0,3 miljoen), lagere onderzoeks- en advieslasten (€ 0,3 miljoen) en lagere overige lasten (€ 0,6 miljoen).

De personeelskosten zijn lager dan begroot, doordat niet alle nieuwe vacatures zijn ingevuld en de uitstroom groter was dan verwacht. Door de grotere uitstroom is de inhuur van tijdelijk personeel (€ 2,1 miljoen) hoger; 31% van de totale personeelskosten ten opzichte van 25% in 2021 (€ 1,6 miljoen). Aangezien de omvang van de organisatie gering is, streeft het Commissariaat naar een personeelsbestand met een harde kern van vaste medewerkers en een daarom heen geformeerde flexibele schil.

De lagere onderzoeks- en advieslasten en overige lasten betreffen voornamelijk niet bestede juridische advieskosten en proceskosten, niet bestede digitalisering/extra tools voor AI en niet bestede kosten voor voorlichtingsmiddelen en -bijeenkomsten.

Uit de in 2021 uitgevoerde herijking van de wettelijke taken is gebleken dat een structurele uitbreiding van onze capaciteit noodzakelijk is om ook in de toekomst adequaat toezicht te kunnen houden op een sterk groeiende en steeds internationaler wordende sector. Het Commissariaat en OCW zijn zoals gezegd nog steeds in gesprek over de structurele bekostiging hiervan.

De financiële positie op basis van liquiditeit en solvabiliteit zijn met inbegrip van het begrote tekort over 2023, nog steeds toereikend voor de bedrijfsactiviteiten van het Commissariaat.

Risicomanagement en compliance

Onze autoriteit als toezichthouder en het behoud van onze onafhankelijke positie als zelfstandig bestuursorgaan zijn de basis voor ons risicomanagement. Daarin onderkennen wij strategische, toezichts-, bedrijfsvoerings- en compliancerisico’s. We proberen deze risico’s zo veel mogelijk te mitigeren en we managen ze integraal.

Onze risicobereidheid bepalen we door zaken tegen elkaar af te wegen in een risicomatrix. In het algemeen is onze risicobereidheid ‘risico avers’. Het risico dat de organisatie bereid is te accepteren gaat daarmee niet verder dan het risico dat nodig is om de strategische doelstellingen te behalen en onze verplichtingen op een zorgvuldige en doelmatige manier na te komen. Wij beoordelen deze risico’s met een scope die gelijk loopt met onze strategie 2020 - 2025.

Risicomanagement maakt deel uit van de Planning & Controlcyclus van het Commissariaat. Het College van commissarissen is verantwoordelijk voor het mitigeren van de voornaamste risico’s en onzekerheden.

Gedurende 2022 zijn er geen aanpassingen doorgevoerd in het systeem van risicomanagement.

Categorie	Omschrijving	Kans	Impact	Bereidheid risico te nemen
Strategische risico’s	Onvoldoende geëquipeerd zijn om in te spelen op de snelle ontwikkelingen in het medialandschap en op de toenemende wettelijke taken	Groot	Groot	Klein
	Autoriteit van de toezichthouder is onvoldoende. Toezicht wordt bemoeilijkt door onduidelijke rolverdeling tussen verschillende stakeholders.	Groot	Groot	Klein
	Wetgeving is onduidelijk of ontbreekt om met toezicht in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen	Groot	Groot	Klein
	Verlies van de onafhankelijke positie als toezichthouder	Klein	Groot	Klein
Toezichtrisico’s	Toezichtrisico’s worden onvoldoende onderkend in de verschillende wettelijke taakgebieden	Groot	Groot	Klein
	Bij toezicht wordt onvoldoende gebruik gemaakt van technologische innovatie	Groot	Groot	Klein
	Toezichtsignalen worden niet tijdig onderkend of gedeeld tussen afdelingen	Medium	Medium	Klein
Bedrijfsvoeringsrisico’s	Onvoldoende bekostiging voor de uitvoering van taken	Groot	Groot	Klein
	Onvoldoende mogelijkheden gekwalificeerd personeel aan te trekken	Groot	Groot	Klein
	Doelmatigheid niet op orde	Medium	Groot	Klein
	IT-systemen sluiten niet aan op uitvoering van de toezichttaken	Medium	Medium	Klein
	IT-beveiliging biedt onvoldoende bescherming	Klein	Groot	Klein
	Onjuistheden in de inning van toezichtskosten	Klein	Medium	Klein
	Onrechtmatigheid van bestedingen	Klein	Groot	Klein
	Continuïteit en frauderisico	Klein	Groot	Klein
Compliancerisico’s	Fouten bij naleving in- en externe procedures	Medium	Groot	Klein

Strategische risico's

Al geruime tijd vindt een transformatie van een nationaal naar een internationaal mediaspeelveld plaats. Ons toezichtveld breidt zich uit en we zien een sterke toename van het media-aanbod en nieuwe technologische ontwikkelingen. Daarnaast zien we een sterke toename van maatschappelijke verwachtingen van onze rol als toezichthouder. Ons toezicht ontwikkelt zich van toezicht op basis van signalen naar proactief en integraal toezicht. Dat brengt nieuwe toezichtuitdagingen en uitdagingen voor onze bedrijfsvoering met zich mee.

We houden stelsel-, sector- en thematisch toezicht om risicogericht ontwikkelingen per thema in beeld te krijgen en ons toezicht daar in continuïteit op aan te passen. Tevens volgen we het politieke debat in binnen- en buitenland over media op de voet en leveren daar een actieve bijdrage aan.

Sinds de zomer van 2021 zijn het ministerie van OCW en het Commissariaat in gesprek over de wettelijke taken van het Commissariaat in relatie tot de ontwikkelingen in de mediasector. Daarbij is een aantal inhoudelijke knelpunten en kansen in kaart gebracht. Dit project had in 2022 moeten leiden tot een gezamenlijke ontwikkelagenda en een passende wijze van financiering. Helaas heeft de samenwerking op dit punt vertraging opgelopen.

Het Commissariaat heeft het ministerie er het afgelopen jaar diverse keren op gewezen dat het uitblijven van deze gezamenlijke ontwikkelagenda, het niet aanpassen van wettelijke taken en het uitblijven van zekerheid over de benodigde bekostiging leidt tot risico's voor onze toezicht en onze bedrijfsvoering. In januari 2023 is door OCW de toezegging gedaan dat dit project nu weer hoog op de agenda staat.

Toezi chtrisiko's

Signalen uit het 'veld' en eigen onderzoek zijn de belangrijkste bronnen voor het onderkennen van toezichtrisiko's. De signalen worden intern behandeld waarbij vertegenwoordigers vanuit diverse afdelingen betrokken zijn. Hiermee wordt het risico dat signalen niet tijdig worden onderkend of niet worden gedeeld significant beperkt.

Om de toezichtrisiko's te beperken is het Commissariaat vrijwel dagelijks in contact met de mediasector en doet regelmatig onderzoek naar ontwikkelingen binnen deze sector. We passen risicogericht toezicht toe en actualiseren op regelmatige basis onze toezichtstrategie.

In het kader van het strategische thema algoritmen en artificiële intelligentie heeft het Commissariaat zich in 2021 aangesloten bij de Nederlandse AI Coalitie. Daarnaast is het Commissariaat in oktober 2021 samen met de Autoriteit Consument & Markt, de Autoriteit Persoonsgegevens en de Autoriteit Financiële Markten het Samenwerkingsplatform Digitale Toezichthouders (SDT) gestart. Binnen het SDT werken de toezichthouders samen door uitwisseling van kennis en ervaringen uit de toezichtspraktijk op thema's zoals artificiële intelligentie, algoritmen, dataverwerking, online design, personalisering, manipulatie en misleiding.

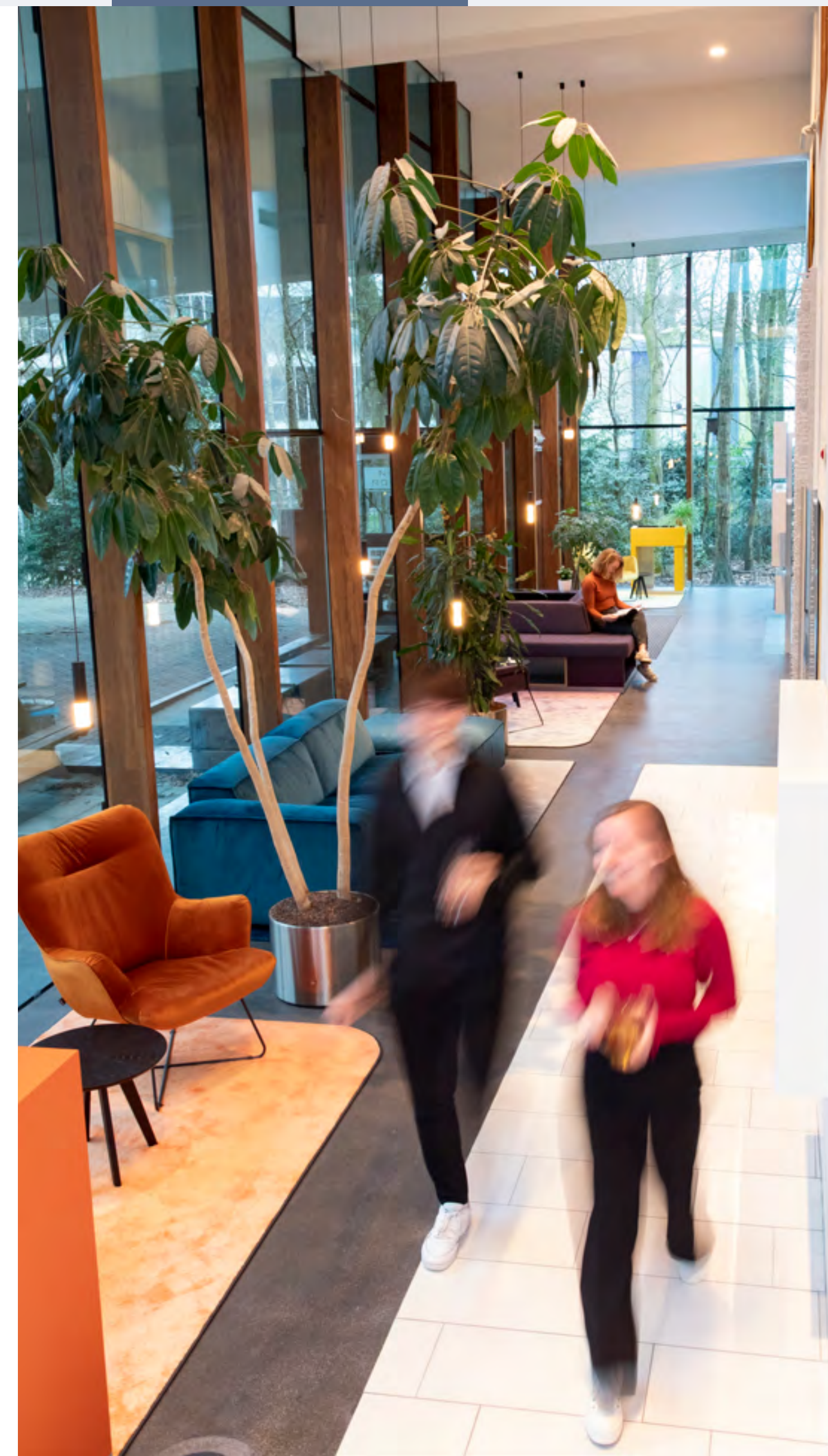
Eén van onze strategische thema's tot aan 2025 is algoritmen en artificiële intelligentie: hoe zorgen we ervoor dat burgers in de toekomst breed geïnformeerd blijven? Als het gaat om kansen en risico's van algoritmen en AI voor het waarborgen van de vrijheid van burgers om zich breed en met onafhankelijke informatie te blijven informeren en de vrijheid van meningsuiting zullen we nauw optrekken met de sector, deskundigen op dit gebied en waar relevant (omdat de thematiek zich niet beperkt tot de mediasector)

met andere toezichthouders. Op basis van dit fundamentele onderzoek gaan wij samen met andere Europese mediatoezichthouders een strategie voor (systeem-)toezicht bepalen om toe te zien op het gebruik van algoritmes en AI in de mediabranche en de risico's die daarmee gepaard gaan. Daarnaast werken wij in Europees verband aan de implementatie en totstandkoming van de Digital Services Act, de European Media Freedom Act en aan de uitvoering van het European Democracy Action Plan (EDAP). Hiermee wordt bijgedragen aan onze missie om de vrije meningsvorming te borgen die van essentieel belang is voor een goed werkende democratie.

Bedrijfsvoeringsrisico's

OCW en het Commissariaat zijn in de zomer van 2021 gestart met het spreken over hoe de wettelijke taken van het Commissariaat zich verhouden tot ontwikkelingen in de mediasector en op welke gebieden herijking van de taken nodig is. Bij de eerdergenoemde inventarisatie van kansen en knelpunten in de wettelijke taken van het Commissariaat in relatie tot de ontwikkelingen in de mediasector, hebben OCW en het Commissariaat de huidige toezichtskostenregeling als belangrijk knelpunt genoemd. De systematiek van deze regeling is verouderd en houdt daarnaast geen rekening met de toegenomen impact van commerciële mediadiensten op aanvraag. De huidige toezichtskostenregeling (voor commerciële media-instellingen) dateert uit 2013.

In het vierde kwartaal van 2021 is het project tarifiering toezichtskosten gestart dat had moet leiden tot een gewijzigde toezichtskostenregeling per januari 2023, dit met het oog op een sluitende begroting vanaf 2023 en verder. Dit project borduurt voort op eerdere projecten van het ministerie en het Commissariaat gezamenlijk in het kader van de uitvoering van de

aanbevelingen uit het evaluatierapport van PwC. PwC adviseerde om tot meer transparantie en inzicht in de toerekening van lasten naar taakgebieden te komen om daarmee de doelmatigheid van het Commissariaat te vergroten. De verwachting is dat de opbrengsten uit hoofde van gefactureerde toezichtskosten, met name aan internationale spelers, in de toekomst zullen toenemen. Helaas heeft ook dit project vertraging opgelopen. In januari 2023 heeft het Commissariaat van het ministerie de toezegging gekregen dat dit nu voortvarend zal worden opgepakt.

Er is door het Commissariaat een aantal analyses opgeleverd aan het ministerie waaruit blijkt dat een structurele uitbreiding van onze capaciteit noodzakelijk is om ook in de toekomst adequaat toezicht te kunnen houden op een sterk groeiende en steeds internationaler wordende sector. Het Commissariaat en het ministerie zijn reeds in gesprek over de structurele bekostiging hiervan. De financiering van het begrotingstekort ten bedrage van € 1,4 miljoen in de goedgekeurde begroting 2023 vindt nog vanuit de algemene reserve plaats, wat deels ten koste gaat van de reserve om de continuïteit op lange termijn te borgen.

Gezien de geringe omvang van de organisatie biedt een stabiel en divers personeelsbestand dat bestaat uit een harde kern van vaste professionele medewerkers en een flexibele schil, de beste garantie voor continuïteit. Jaarlijks onderzoeken wij de betrokkenheid van onze medewerkers en hun waardering voor het Commissariaat als werkgever. Daar waar nodig implementeren we verbeteringen. Ook gezien de gewijzigde omstandigheden op de arbeidsmarkt en benodigde nieuwe expertises zal het Commissariaat in verband met uitbreiding van onze taken en werkzaamheden zowel in de vaste bezetting als in de flexibele schil gaan groeien.

We werken aan een programma om onze digitale agenda te versnellen. Daarbij investeren we onder meer in i. het verbeteren van de kwaliteit van onze informatiehuishouding, ii. procesoptimalisering door digitalisering en iii. het doorontwikkelen en implementeren van datagovernance.

De risico's ten aanzien van onrechtmatigheid van bestedingen, fraude en doelmatigheid worden gemitigeerd door strakke procedures rondom het aangaan van verplichtingen, het autoriseren van facturen en het uitvoeren van betalingen en door actief te sturen op het exploitatieresultaat ten opzichte van de vastgestelde begroting.

Compliancerisico's

Het Commissariaat is een kennisorganisatie. We zijn een lerende organisatie, waarin medewerkers trainingen en opleidingen kunnen volgen om zowel het kennisniveau als de benodigde vaardigheden up-to-date te houden. Zorgvuldigheid in de uitvoering van onze werkzaamheden en onderbouwing van de besluitvorming dragen ertoe bij dat de risico's van onjuiste interpretatie van wet- en regelgeving gering is. Indien de zorgvuldigheid van de besluitvorming daarom vraagt winnen we extern advies in.

Met de medewerkers wordt actief gesproken over de [gedragscode](#) integriteit en over de gevolgen voor hun werkzaamheden. Nieuwe medewerkers leggen in dat kader de eed of belofte af. Tijdens de inwerkperiode worden zij actief begeleid en voorgelicht over aspecten van toezichthouden en daaronder vallende integriteitskwesties.

Overzicht kritieke prestatieindicatoren

In deze paragraaf worden de kerncijfers van het Commissariaat weergegeven in de vorm van het zogenoemde kwantitatief beleidsoverzicht (model III) conform de regeling financiële verantwoording Commissariaat voor de Media. Het Commissariaat heeft in het kader van de bekostiging 2022 een beleidsplan en begroting ingediend. De aan het Commissariaat verleende bekostiging is bestemd voor de activiteiten zoals vermeld in het beleidsplan en voorzien in de begroting. Sinds 2022 sturen wij op onze strategische doelstellingen op basis van deze KPI's, op basis van resultaatafspraken met het ministerie. Hiermee is vanaf 2022 de opzet van de verantwoording over doelmatigheid compleet, waarover per jaareinde 2022 wordt verantwoord. Sinds 2020 wordt door de medewerkers de uitnutting van hun contracturen ten behoeve van (al dan niet de wettelijke) taken verantwoord middels een urenregistratiesysteem. De salariskosten en overige kosten van de ondersteunende taken zijn aan de wettelijke taakgebieden – de practices Toezicht, Markttoegang, Onderzoek en Beleidsadvies en Handhaving en Bezwaar – gealloceerd op basis van het aantal uren zoals geregistreerd in de urenverantwoording.

Doelstelling per taakgebied

Doelstelling per taakgebied	Begroot	Realisatie (* € 1.000)	Toelichting afwijking	Beschrijving KPI	Realisatie KPI 2022
Toezicht: Het Commissariaat houdt toezicht op de naleving van de Mediawet (NL en BES) voor wat betreft onder meer de publieke mediaopdracht en het (commerciële) media-aanbod.	€ 2.323	€ 1.866	Lagere personeelskosten door langere wervingsperiode t.b.v. drie grote toezichtsonderzoeken (integriteit, belangenverstrengeling en WNT/BPPO)	Het aantal onderzoeken in het kader van compliance en het signaleren van nieuwe risico's m.b.t. onafhankelijkheid, toegankelijkheid, pluriformiteit en veiligheid van het media-aanbod.	In 2022 zijn 25 televisiekanalen opgenomen geweest in het toezicht op de reclameregels ten behoeve van alcohol en kansspelreclame. Periodiek onderzoek m.b.t. naleving quota vindt in 2023 plaats gericht op de jaren 2021-2022. Aantal afgeronde incidentele onderzoeken in het kader van het signaleren van risico's m.b.t. onafhankelijkheid, toegankelijkheid, pluriformiteit en veiligheid van het media-aanbod: 8 Aantal signalen behandeld: 52
Toezicht: De maatschappij kan terecht vertrouwen op de rechtmatigheid van de bestedingen van de landelijke en regionale publieke omroepen.	€ 881	€ 1.703	Extra inhuur t.b.v. lokale en regionale toetsingen financiële verantwoording en eerste doelmatigheidstoetsing over 2021	Het aantal toetsingen van financiële verantwoordingen die met een oordeel van het Commissariaat is afgesloten.	Aantal afgeronde beoordelingen van financiële verantwoordingen van de landelijke Publieke Media Instellingen (PMI's): 15 Aantal afgeronde beoordelingen van financiële verantwoordingen van de regionale PMI's: 1
Handhaving en Bezwaar: Het Commissariaat weegt overtredingen van de Mediawet (NL en BES) en legt indien nodig maatregelen op aan overtreders.	€ 2.257	€ 1.485	Lagere personeelskosten door langere wervingsperiode en niet bestede juridische advieskosten en proceskosten	Het aantal telefonische spreekuren; het aantal handhavingsverzoeken; het aantal afgehandelde bezwaar- en beroepschriften.	Telefonisch spreekuur: 250 Handhavingsverzoeken: 10 Afgehandelde bezwaar- en beroepschriften: 19, waarvan 9 met betrekking tot toezichtskosten Afgehandelde beroepschriften: 3
Markttoegang: De toegang tot de markt van de media-instellingen functioneert eerlijk en transparant.	€ 2.796	€ 1.913	Lagere personeelskosten door langere wervingsperiode en uitstel implementatie toezichtskostenregeling	Het aantal toestemmingen verleend aan commerciële mediadiensten; het aantal aanwijzingen verleend aan lokale mediadiensten; het aantal geregistreerde commerciële mediadiensten op aanvraag; het aantal aanwijzingen regionaal; aantal toestemmingen voor evenementenzenders.	Aantal toestemmingen verleend aan commerciële mediadiensten: 132, waarvan 65 nieuw en 67 verlengingen. Aantal toestemmingen ingetrokken op verzoek commerciële mediadiensten: 70 Aantal aanwijzingen verleend aan lokale mediadiensten: 43 Aantal geregistreerde commerciële mediadiensten op aanvraag: 189 Aantal aanwijzingen regionaal: 0 Aantal toestemmingen voor evenementenzenders: 166
Onderzoek en Beleidsadvies: Het Commissariaat monitort en onderzoekt continu de ontwikkelingen in de mediasector en signaleert, agendeert en adviseert stakeholders.	€ 2.159	€ 2.183	n.v.t.	Het aantal uitgebrachte beleidsadviezen en het aantal onderzoeken naar ontwikkelingen in de mediasector (zoals de Mediamonitor).	Aantal uitgebrachte beleidsadviezen: 10 Aantal onderzoeken: 5 Signalen en verzoeken van andere Europese mediatoezichthouders om bijstand op grond van de Memorandum of Understanding (MoU) van ERGA: 23

Jaarrekening

1 Balans per 31 december 2022

(na resultaatbestemming in euro x 1.000)

ACTIEF	2022		2021	PASSIEF	2022		2021
VASTE ACTIVA				EIGEN VERMOGEN (5)			
Materiële vaste activa (1)				Algemene reserve	5.273	5.270	
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	4.264		3.515	Bestemmingsreserve	1.341	1.416	
Installaties	62		76	Bestemmingsfonds OCW	10	139	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	442		270	Bestemmingsfonds OCW WaU	79	0	
		4.768	3.861		6.703		6.825
VLOTTENDE ACTIVA				VOORZIENINGEN			
Vorderingen				Voorziening reorganisatiekosten (6)	79	162	
Debiteuren (2)	306		250	Overige voorzieningen (7)	622	772	
Overlopende vorderingen (3)	3.147		3.035		701		934
		3.453	3.285	LANGLOPENDE SCHULDEN (8)		5.270	5.311
Liquide middelen (4)		5.895	6.856	KORTLOPENDE SCHULDEN (9)			
				Crediteuren	811	188	
				Belastingen en (sociale) premies	0	301	
				Overige schulden	179	263	
				Overlopende passiva	452	180	
					1.442		932
TOTAAL		<u>14.116</u>	<u>14.002</u>	TOTAAL		<u>14.116</u>	<u>14.002</u>

2 Exploitatierkening over 2022

Bedragen x (€ 1.000)

	2022	Begroting	2021
BATEN			
Bijdrage OCW (10)	5.976	5.183	5.209
Opbrengst commerciële media-instellingen (11)	3.049	3.051	2.730
Overige baten (12)	3	0	0
Som der baten	9.028	8.234	7.939
LASTEN			
Personeelskosten (13)	6.688	6.981	6.433
Accountantskosten (14)	101	100	97
Huisvestingslasten (15)	291	424	273
ICT-kosten (16)	493	546	409
Onderzoeks-/advieslasten (17)	575	876	263
Afschrijvingskosten vaste activa (18)	361	328	317
Overige lasten (19)	545	1.162	429
WaU (20)	96	0	0
Som der lasten	9.150	10.417	8.221
Bedrijfsresultaat	-122	-2.183	-282
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	0	0	0
Exploitatieresultaat	<u>-122</u>	<u>-2.183</u>	<u>-282</u>

Bestemming van het resultaat

	2022	Begroting	2021
Toevoeging algemene reserve	3	0	0
Onttrekking bestemmingsreserve	-75	-1.837	-75
Onttrekking bestemmingsfonds OCW	-129	-346	-207
Toevoeging bestemmingsfonds WaU	79	0	0
	<u>-122</u>	<u>-2.183</u>	<u>-282</u>

3 Kasstroomoverzicht over 2022

Bedragen x (€ 1.000)

Volgens de indirecte methode		2022	2021
Kasstroom			
Exploitatieresultaat		-122	-282
Aanpassing voor:			
- afschrijving op materiële vaste activa	361		317
- mutaties langlopende schulden	-41		-171
- mutaties voorzieningen	-233		-261
		87	-115
Verandering in werkkapitaal			
- vorderingen	-168		485
- kortlopende schulden	510		-222
		342	263
Kasstroom		307	-134
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings in materiële vaste activa		-1.268	-128
Mutatie liquide middelen		<u>-961</u>	<u>-262</u>
Stand liquide middelen 1 januari		6.856	7.118
Stand liquide middelen 31 december		5.895	6.856
Mutatie		-961	-262

4 Toelichting op de jaarrekening

4.1 Algemene toelichting

Verbonden partij

Het Commissariaat voor de Media (hierna: Commissariaat) is ingesteld in de Mediawet van 21 april 1987 en is in zijn hoedanigheid van zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) een administratief orgaan in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Het Commissariaat is belast met taken die hem krachtens de Mediawet zijn opgelegd. Als ZBO neemt het Commissariaat zijn besluiten onafhankelijk van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna: OCW), maar legt daarover verantwoording af aan de Minister.

Het Commissariaat staat onder leiding van een College van commissarissen (een voorzitter en twee leden) die bij Koninklijk Besluit op voordracht van de Minister worden benoemd. De commissarissen worden voor een periode van vijf jaar benoemd. Daarna is eenmaal een herbenoeming voor eenzelfde periode mogelijk. De commissarissen dienen een grote mate van onafhankelijkheid te hebben. Om dit te waarborgen wordt in de Mediawet uitdrukkelijk beschreven met welke betrekkingen, lidmaatschappen en functies het lidmaatschap van het Commissariaat onverenigbaar is.

Het College wordt ondersteund door een team van medewerkers. Het Commissariaat is gevestigd in Hilversum en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 50203517.

Continuïteit

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van het Commissariaat.

Valuta

De opgenomen bedragen zijn in een veelvoud van € 1.000 tenzij anders is vermeld.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het College zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 3:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schatting inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Voor de uitvoering van de Wet Normering Topinkomens in de (semi)publieke sector (WNT) heeft het Commissariaat zich gehouden aan de WNT. Hierbij is het WNT Verantwoordingsmodel 2022 als normenkader gehanteerd bij het opmaken van de jaarrekening.

4.2 Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling financiële verantwoording Commissariaat 2020.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de exploitatierekening zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Separate verantwoording beheer

Zoals vermeld in de Regeling financiële verantwoording Commissariaat 2020 is het verslag over het beheer van de Algemene Mediareserve niet in deze jaarrekening opgenomen. Deze verantwoording wordt voor 1 september 2023 aan het ministerie van OCW aangeboden.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten vorderingen onder vlottende activa, liquide middelen, langlopende schulden en kortlopende schulden. Het Commissariaat kent geen afgeleide financiële instrumenten. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost van de ‘Grondslagen voor de waardering van activa en passiva’.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Door de renovatie van het pand verminderen de geldmiddelen met € 961, terwijl het exploitatieresultaat € 122 negatief is. Het openstaande debiteurensaldo is ten opzichte van 2021 gestegen met € 56.

5 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de verwachte toekomstige gebruiksduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Het kantoorpand wordt in 40 jaar afgeschreven. Met ingang van 2018 wordt over de resterende looptijd lineair afgeschreven.

Aanvullende investeringen en installaties in het gebouw worden afhankelijk van de levensduur in een periode van 5 tot 20 jaar lineair afgeschreven. Hard- en software worden in 2 tot 4 jaar afgeschreven.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van de voorziening voor eventuele oninbaarheid.

Bij de bepaling van de nog te factureren toezichtskosten aan commerciële media-instellingen is uitgegaan van de informatie die bij het vaststellen van de jaarrekening bekend is.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien de middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Het Commissariaat voor de Media is een zelfstandig bestuursorgaan met een wettelijke taak. Voor de uitoefening van deze taak ontvangt het Commissariaat voor de Media geld van het Rijk. Door deze status is het Commissariaat voor de Media verplicht om aan het geïntegreerd middelenbeheer (schatkistbankieren) deel te nemen. Geïntegreerd middelenbeheer houdt in dat instellingen gelden aanhouden op een rekening-courant bij het ministerie van Financiën. De wettelijke basis voor het schatkistbankieren is verankerd in de Comptabiliteitswet 2001. Dit zogenoemde geïntegreerd middelenbeheer houdt in dat de huisbankier van het Commissariaat voor de Media het banksaldo dagelijks op nul stelt ten laste of ten gunste van een rekening-courant bij het ministerie van Financiën. Deze rekening-courantverhouding is gegeven het karakter ervan en om beter inzicht te geven in de liquiditeit op basis van artikel 2:362 lid 4 BW gepresenteerd onder de liquide middelen.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van het Commissariaat is ingedeeld in verschillende reserves en fondsen.

Algemene reserve

De algemene reserve is het gedeelte van het eigen vermogen waarover zonder belemmering door wettelijke of statutaire bepalingen kan worden beschikt voor het doel waarvoor het Commissariaat is opgericht. Deze reserve wordt aangehouden om de continuïteit van het Commissariaat op langere termijn te waarborgen. Vanaf boekjaar 2020 loopt het positieve exploitatieresultaat alleen nog via de algemene reserve indien het rente of overige opbrengsten betreft. Het overige resultaat zal via het bestemmingsfonds OCW lopen. Deze wijziging is het gevolg van een aanpassing in de Regeling financiële verantwoording Commissariaat 2020.

Bestemmingsreserve

De van het ministerie van OCW ontvangen investeringssubsidies ten zake van het kantoorgebouw wordt gerubriceerd onder bestemmingsreserve. Vanaf boekjaar 2020 worden nieuwe investeringssubsidies verantwoord onder de langlopende schulden. Deze wijziging is het gevolg van een aanpassing in de Regeling financiële verantwoording Commissariaat 2020.

Bestemmingsfonds OCW

In de Regeling financiële verantwoording Commissariaat 2020 is opgenomen dat het saldo van niet bestede OCW-bekostiging en het niet bestede deel van de opbrengst toezichtskosten media-instellingen toe te voegen aan het bestemmingsfonds OCW. In voorgaande boekjaren werd dit onder de algemene reserve verantwoord. Het ministerie van OCW zal bij de vaststelling van de jaarlijkse bekostiging een beslissing nemen over de bestemming van het resultaat.

Bestemmingsfonds OCW WaU

In de Regeling financiële verantwoording Commissariaat 2020 is opgenomen dat het saldo van niet bestede OCW-bekostiging is toe te voegen aan het bestemmingsfonds OCW. Het gedeelte dat betrekking heeft op WaU-middelen 2022 is apart geormerkt.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten.

Tenzij anders vermeld worden de voorzieningen gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de betreffende verplichtingen af te wikkelen. Indien het effect van de tijdswaarde van geld materieel is en betrouwbaar kan worden berekend zijn de voorzieningen opgenomen tegen de contante waarde van de verplichting.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichting vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, wordt deze vergoeding als actief in de balans opgenomen.

Voorziening frictiekosten reorganisatie

Door het Commissariaat is in 2013 een reorganisatie uitgevoerd in het kader van de door het Kabinet in 2012 opgelegde ZBO-korting.

In het kader van deze reorganisatie is een aantal medewerkers aangemerkt als ‘Van Werk Naar Werk’-kandidaat en is een voorziening in de jaarrekening opgenomen. De omvang van deze voorziening is berekend op basis van thans bekende informatie. Jaarlijks wordt de verplichting geactualiseerd. Voor de bekostiging van het ‘Van Werk Naar Werk’-traject van het Commissariaat is een frictiekostenregeling van het ministerie van OCW van toepassing op grond waarvan een vordering op het ministerie is opgenomen in relatie tot de omvang van de voorziening.

De mutatie in de reorganisatievoorziening alsmede de mutatie in de vordering op het ministerie van OCW is via de exploitatierekening verwerkt.

Voorziening WW

De voorziening WW wordt gevormd voor toekomstige en al ingegane WW-verplichtingen voor personeelsleden. De voorziening wordt gewaardeerd op nominale waarde, waarbij wordt geschat in welke mate het betreffende personeelslid gebruik zal maken van de WW-aanspraak.

Voorziening jubileumuitkering

De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde en betreft de verplichting van toekomstige jubileumuitkeringen, gebaseerd op de arbeidsvoorwaarden. Bij de berekening van de voorziening is rekening gehouden met de kans dat medewerkers de organisatie vroegtijdig verlaten.

Voorziening groot onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt. Het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) is in 2022 geactualiseerd. Het plan is de basis voor de voorziening groot onderhoud.

Pensioenen

De medewerkers van het Commissariaat hebben een pensioenregeling die is ondergebracht bij het ABP. Deze pensioenregeling betreft een toegezegd pensioen en de opbouw is op basis van middelloonregeling. De premies worden verantwoord in de exploitatie zodra deze verschuldigd zijn. Nog te betalen premies per balansdatum worden als te betalen premies ABP opgenomen. De dekkingsgraad van het ABP is per 31 december 2022: 110,9% (2021: 110,2%).

Langlopende en kortlopende schulden

Schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de nominale waarde.

6 Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

Het exploitatieresultaat wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten, verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Voorzienbare verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden meegenomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Bekostiging van het ministerie van OCW

De bekostiging van het ministerie van OCW wordt als bate verantwoord in de exploitatierekening in het jaar waar de bate betrekking op heeft.

Opbrengst commerciële media-instellingen

De opbrengsten van commerciële media-instellingen worden conform de richtlijnen van OCW toegerekend aan de periode waarop de toezichtskosten betrekking hebben en uitgesplitst naar de categorieën commerciële media-instellingen op aanvraag en commerciële media-instellingen.

Personeelslasten

Salarissen, sociale lasten, pensioenpremie en overige personeelskosten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in het exploitatieresultaat voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

7 Toelichting op de balans

7.1 Materiële vaste activa (1)

Het verloop in 2022 is als volgt weer te geven:

	Bedrijfsge- bouwen en terreinen	Installaties	Andere vaste bedrijfsmid- delen	Totaal
Saldo per 1 januari				
Aanschafwaarden	5.435	217	1.560	7.212
Cumulatieve afschrijvingen	-1.920	-141	-1.290	-3.351
Boekwaarde	<u>3.515</u>	<u>76</u>	<u>270</u>	<u>3.861</u>
Mutaties in het boekjaar				
Investeringen	947	0	321	1.268
Desinvesteringen	0	0	0	0
Verwerking buiten gebruikstellingen	0	0	0	0
Verwerking cum. afschrijving buiten gebruikstellingen	0	0	0	0
Afschrijvingen	-198	-14	-149	-361
Saldo	<u>749</u>	<u>-14</u>	<u>172</u>	<u>907</u>
Saldo per 31 december				
Aanschafwaarden	6.382	217	1.881	8.480
Cumulatieve afschrijvingen	-2.118	-155	-1.439	-3.712
Boekwaarde	<u>4.264</u>	<u>62</u>	<u>442</u>	<u>4.768</u>

Investeringen 2022 hebben betrekking op:

- Herinrichting pand	947
- Andere vaste bedrijfsmiddelen	321
Totaal	1.268

In 2022 is het Commissariaat gestart met een grote renovatie van de inrichting van het pand, die in het eerste kwartaal van 2023 wordt afgerond.

Het kantoorpand wordt met ingang van 2018 lineair afgeschreven. Aanvullende investeringen en installaties in het gebouw worden afhankelijk van de levensduur in een periode van 5 tot 20 jaar lineair afgeschreven. Hard- en soft-ware worden in 2 tot 4 jaar afgeschreven.

Over de waarde van de grond ad € 476 wordt niet afgeschreven.

7.2 Vorderingen

Debiteuren (2)	2022	2021
Debiteuren	393	379
Af: voorziening dubieuze debiteuren	-87	-129
	<u>306</u>	<u>250</u>

Het debiteurensaldo bestaat uit nog te vorderen toezichtskosten over het voorgaande jaar, waarbij rekening is gehouden met een voorziening voor oninbaarheid. Het debiteurensaldo is hoger ten opzichte van 2021, met name door een lagere voorziening voor dubieuze debiteuren. De incassowerkzaamheden zijn geïntensiveerd waardoor het aantal betalingsregelingen en aan het incassobureau uit handen gegeven dossiers is toegenomen. Dankzij dit actieve debiteurenbeleid is de stand van de debiteurenvoorziening gedaald.

Overlopende activa (3)	2022	2021
Te ontvangen opbrengsten inzake toezichtskosten	2.874	2.739
Vordering subsidies frictiekosten OCW 2015 e.v. jaren	87	162
Te ontvangen bedragen	71	32
Te ontvangen boetes	75	0
Terug te ontvangen boetes van OCW	0	77
Vooruitbetaalde kosten/overige nog te ontvangen bedragen	40	25
	<u>3.147</u>	<u>3.035</u>

De facturering van de toezichtskosten aan de commerciële media-instellingen is jaarlijks achteraf. De verwachting is dat over 2022 en een klein restant betreffende 2021 ad € 8 aan toezichtskosten aan commerciële media-instellingen zal worden gefactureerd.

Voor de bekostiging van het ‘Van Werk Naar Werk’-traject van het Commissariaat is een frictiekostenregeling van het ministerie van OCW van toepassing. Hiervoor is een vordering op het ministerie opgenomen in relatie tot de omvang van de voorziening.

De vordering van het Commissariaat op OCW, naar aanleiding van beroepsprocedures terugbetaalde boetes die eerder na incasso afgedragen waren aan OCW, bedraagt eind 2022 nihil, als gevolg van een nog te ontvangen boete per jaareinde die na incasso afgedragen wordt aan OCW.

De vooruitbetaalde kosten zijn ten opzichte van 2021 toegenomen door kostenverhogingen voor het Djuma zaaksysteem en verschillende abonnementen en licenties.

De overlopende vorderingen en activa hebben, met uitzondering van de vordering subsidie frictiekosten OCW, een looptijd van korter dan 1 jaar.

7.3 Liquide middelen (4)

	2022	2021
Ministerie van Financiën	5.894	6.854
ING Bank	1	2
	<u>5.895</u>	<u>6.856</u>

In het kader van het schatkistbankieren is een rekening bij het ministerie van Financiën in gebruik. De liquide middelen zijn vrij opvraagbaar met uitzondering de door het ministerie van OCW beschikbaar gestelde middelen voor de financiering van frictiekosten die voortkomen uit de reorganisatie in 2013 (8).

Daarnaast is er nog een ING-rekening voor kleine aanschaffingen.

7.4 Eigen vermogen (5)

Het verloop in 2022 is als volgt weer te geven:

	Algemene reserve	Bestemmings- reserve nieuwbouw	Bestemmings- fonds OCW	Bestemmings- fonds OCW WaU	Totaal
Stand per 1 januari	5.270	1.416	139	0	6.825
Resultaatbestemming	3	-75	-129	79	-122
Stand per 31 december	<u>5.273</u>	<u>1.341</u>	<u>10</u>	<u>79</u>	<u>6.703</u>

De bestemmingsreserve nieuwbouw is in het verleden gevormd uit de éénmalige bijdrage van € 2.269 die door het ministerie van OCW is verstrekt ten behoeve van de financiering van het kantoorpand. In 2022 zijn geen nieuwe investeringssubsidies ontvangen.

Negatief exploitatieresultaat is aan het bestemmingsfonds OCW in plaats van de algemene reserve onttrokken, in overeenstemming met de Regeling financiële verantwoording Commissariaat. In de algemene reserve worden alleen de rentebaten (2022: € 0) en overige opbrengsten (2022: € 3) verantwoord, in overeenstemming met boven- genoemde Regeling.

Het exploitatieresultaat 2022 komt uit op € 122.000 negatief. Hiervan heeft afgerond € 201.000 negatief betrek- king op de exploitatie van het Commissariaat. Op de programmabegroting van Werk aan Uitvoering is een positief resultaat van € 79.000 gerealiseerd; bestemd om in 2023 te worden besteed.

7.5 Voorzieningen

Voorziening frictiekosten reorganisatie (6)	2022	2021
Stand per 1 januari	162	626
Dotatie	0	16
Vrijval	-20	-309
Onttrekkingen	-63	-171
Stand per 31 december	<u>79</u>	<u>162</u>

Van de voorziening ultimo 2022 heeft een bedrag van € 22 betrekking op 2023.

Opgave van de gerealiseerde frictiekosten

Categorie	Kostensoort	Frictiekosten volgens oorspronkelijke aanvraag (bedragen in €)	Frictiekosten volgens verzoek tot uitbetaling (bedragen in €)	Gerealiseerde frictiekosten (bedragen in €)	Korte tekstuele toelichting verschil opgave en realisatie
Personeelskosten	Kosten van de dienstbetrekking van medewerkers van het Commissariaat die in het kader van de reorganisatie van 2013 zijn aangewezen als ‘Van Werk Naar Werk’-kandidaten gedurende de periode waarin zij nog geen dienstbetrekking bij een andere werkgever hebben gevonden en zij in dienst zijn van het Commissariaat.	€ 358.767	€ 80.560	€ 62.651	Na toekenning van een WIA-uitkering door UWV aan een langdurig zieke kandidaat is deze per 1 oktober 2022 uit dienst getreden. Het salaris was begroot voor geheel 2022 en daarnaast is van UWV een compensatie voor de transitievergoeding ontvangen ad € 22.933.
	Kosten van de ontslagvergoeding van maximaal tweemaal een jaarsalaris, wanneer de ‘Van Werk Naar Werk’-kandidaten ervoor kiezen om vrijwillig ontslag te nemen en daarbij contractueel afzien van een toekomstig beroep op een werkloosheids- of bovenwettelijke werkloosheidsuitkering. Voor topfunctionarissen geldt dat de ontslagvergoeding dient te voldoen aan het bepaalde in de Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke Sector (hierna: WNT). Verder geldt dat de ontslagvergoeding niet meer kan bedragen dan het resterende bedrag aan salaris dat de ‘Van Werk Naar Werk’-kandidaten kunnen ontvangen over de resterende periode tussen het moment van vrijwillig ontslag bij het Commissariaat en hun pensioendatum.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
	Kosten van het aanbieden van een tijdelijk contract met een looptijd van maximaal twee jaar bij een arbeidsbemiddelingsbureau, wanneer de ‘Van Werk Naar Werk’-kandidaten ervoor kiezen om vrijwillig ontslag te nemen en daarbij contractueel afzien van een toekomstig beroep op een werkloosheids- of bovenwettelijke werkloosheidsuitkering.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
	Kosten van actieve bemiddeling bij en begeleiding en ondersteuning van de ‘Van Werk Naar Werk’-kandidaten die erop zien dat de ‘Van Werk Naar Werk’-kandidaten ander werk vinden dat voldoet aan het criterium van ‘passend arbeid’.	€ 43.242	n.v.t.	n.v.t.	
	Kosten van actieve bemiddeling die erop ziet dat de ‘Van Werk Naar Werk’-kandidaten gedurende de periode waarin zij nog in dienst zijn van het Commissariaat en nog geen andere dienstbetrekking hebben gevonden, zoveel mogelijk werkzaam blijven buiten het Commissariaat. Hierbij is het criterium van ‘passend arbeid’ niet van toepassing.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Advieskosten	Met reorganisatie verbonden advieskosten: - juridische advieskosten; - en/of personele advieskosten.	€ 5.000	n.v.t.	n.v.t.	Er is geen sprake meer van advieskosten.
Accountantskosten	Kosten voor aanvraag en/of verzoeken voor uitbetaling	0			Vanaf 2020 geen separate verantwoording frictiekosten en bijbehorende verklaring benodigd.
	Kosten in verband met de controleverklaring voor: - de jaarlijkse verantwoording van de besteding van de financiële middelen die jaarlijks op verzoek van het Commissariaat zijn uitbetaald.	€ 1.500	n.v.t.	n.v.t.	Geen separate verantwoording frictiekosten en bijbehorende verklaring meer benodigd.
TOTAAL		€ 408.509	€ 80.560	€ 62.651	

De aanvraag frictiekosten 2022 is gehonoreerd door OCW tot een bedrag van € 80.560.

Overige voorzieningen (7)

	2022	2021
Voorziening WW	84	262
Voorziening jubileumuitkeringen	30	40
Voorziening groot onderhoud	508	470
	<u>622</u>	<u>772</u>

Het verloop van de voorzieningen in 2022 is als volgt weer te geven:

Voorziening WW

	2022	2021
Saldo per 1 januari	262	146
Dotatie	12	258
Vrijval	-20	-1
Onttrekkingen	-170	-141
Saldo per 31 december	<u>84</u>	<u>262</u>

De voorziening WW is gevormd om de te verwachte uitgaven voor WW-verplichtingen te kunnen bekostigen. Jaarlijks wordt aan de hand van de op dat moment bekende gegevens de hoogte van de voorziening berekend. Van de totale voorziening heeft een bedrag van € 82 betrekking op een looptijd korter dan 1 jaar.

Voorziening jubileumuitkeringen

	2022	2021
Stand per 1 januari	40	48
Vrijval	-4	0
Onttrekkingen	-6	-8
Stand per 31 december	<u>30</u>	<u>40</u>

De voorziening jubileumuitkeringen is getroffen voor toekomstige jubileumuitkeringen aan het personeel. Van de totale voorziening heeft een bedrag van € 0 betrekking op een looptijd korter dan 1 jaar.

Voorziening groot onderhoud

	2022	2021
Stand per 1 januari	470	374
Dotatie	116	96
Onttrekkingen	-78	0
Stand per 31 december	<u>508</u>	<u>470</u>

Mede gelet op de ouderdom van het pand is een voorziening getroffen voor kosten groot onderhoud aan het pand. Van de totale voorziening heeft een bedrag van € 234 betrekking op een looptijd korter dan 1 jaar.

7.6 Langlopende schulden (8)

Frictiekosten reorganisatie	2022	2021
Stand per 1 januari	5.311	5.482
Toevoeging	0	0
Onttrekkingen	-41	-171
Stand 31 december	<u>5.270</u>	<u>5.311</u>

Het betreft hier door het ministerie van OCW beschikbaar gestelde middelen voor de financiering van frictiekosten die voortkomen uit de reorganisatie in 2013. Per ultimo 2022 is een bedrag van € 5.270 vooruit ontvangen.

7.7 Kortlopende schulden (9)

Crediteuren	2022	2021
	<u>811</u>	<u>188</u>
Het crediteurensaldo is hoger dan ultimo 2022 door nog te betalen facturen gerelateerd aan de renovatie van het pand.		
Belastingen en (sociale) premies (8)		
	2022	2021
Loonbelasting	0	236
Sociale premies	0	65
Pensioenpremies	0	0
	<u>0</u>	<u>301</u>

De afdracht loonbelasting, pensioenen en sociale premies zijn in het lopende jaar betaald. Hierdoor staat er geen saldo aan belastingen en (sociale) premies open voor 2022.

Overige schulden (9)

	2022	2021
Tussenrekening nettoloon	0	3
Reservering vakantiegeld en vakantiedagen	179	260
	<u>179</u>	<u>263</u>

Model opgelegde boetes (x € 1.000)

Nog af te dragen boetes aan OCW

Stand 1 – 1 Nog af te dragen aan OCW	-77
--------------------------------------	-----

Opgelegde bestuurlijke boetes

Opgelegde bestuurlijke boetes aan:	
- Nederlandse Publieke Omroep	51
- Omroepvereniging MAX	15
- Evangelische Omroep	75
Totaal opgelegde bestuurlijke boetes	141

Geïncasseerde boetes, afgedragen aan OCW van:

- Niet van toepassing	0
Totaal geïncasseerde boetes	0

Stand 31-12 Nog af te dragen aan OCW

64

De reservering vakantiedagen en vakantiegeld zijn in 2022 lager dan in 2021. Dit heeft vooral te maken met medewerkers die in dit jaar uit dienst zijn gegaan.

Overlopende passiva

	2022	2021
Nog te betalen kosten	388	180
Te betalen boetes aan OCW	64	0
	<u>452</u>	<u>180</u>

De overlopende passiva zijn hoger dan vorig jaar in verband met nog te betalen advieskosten inzake een marktonderzoek naar het aanpassen van de Regeling Toezichtskosten.

De schuld inzake nog te betalen boetes aan OCW is ontstaan als gevolg van een in 2023 opgelegde boete met betrekking tot 2022, die na incasso afgedragen wordt aan OCW.

7.8 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

	Verplichting 1 jaar	Verplichting 1 - 5 jaar	Totaal
ICT	295	117	412
Facilitair	26	1	27
Stand per 31 december	<u>321</u>	<u>118</u>	<u>439</u>

De facilitaire verplichtingen betreffen voornamelijk de kosten voor ICT-diensten, facilitaire diensten en toezichtmiddelen.

Tegen de publiekrechtelijke rechtspersoon de Staat der Nederlanden (ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het Openbaar Ministerie) en de publiekrechtelijke rechtspersoon Commissariaat voor de Media is een civiele juridische procedure gestart.

Voor de afwikkeling hiervan zullen zeer waarschijnlijk middelen nodig zijn, waarvan de omvang op dit moment nog niet te bepalen is.

8 Toelichting op de exploitatierekening

8.1 Baten

Bekostiging door het ministerie van OCW (10)

	2022	Begroting	2021
Bekostiging regulier	5.157	4.903	4.879
Bekostiging Vaste Boekenprijs	644	280	280
Bekostiging Werk aan Uitvoering	175	0	0
Bekostiging incidenteel	0	0	50
	<u>5.976</u>	<u>5.183</u>	<u>5.209</u>

De reguliere bekostiging door het ministerie van OCW is afgerond € 0,3 miljoen hoger dankzij de inflatie-correctie (CPI-correctie) over de reguliere bekostiging. Daarnaast heeft het Commissariaat een eenmalige bekostiging ontvangen ten behoeve van vernieuwing van de website Vaste Boekenprijs ad € 0,4 miljoen.

Begin 2022 heeft het Commissariaat drie bestedingsaanvragen ingediend voor het programma Werk aan Uitvoering (WaU). De acties die in deze bestedingsaanvragen zijn beschreven, leveren een belangrijke bijdrage aan de verbetering van de dienstverlening en professionalisering van onze bedrijfsvoering en daarmee aan de maatschappelijke meerwaarde van het Commissariaat. Over 2022 is een bedrag van € 175.000 toegekend ter financiering van de volgende handelingsperspectieven:

- Versnellen digitale agenda voor een bedrag van € 80.000.
- Vergroten statuur en aantrekkelijkheid uitvoering voor een bedrag van € 95.000.

Zie verder onder toelichting 19.

In 2021 heeft incidentele bekostiging plaatsgevonden uit hoofde van een onderzoek “Vrouwen in de Media”, waarvoor een doorbelasting is geweest aan het ministerie van OCW.

Opbrengst commerciële media-instellingen (11)

	2022	Begroting	2021
Commerciële media-instellingen op aanvraag	21	0	17
Commerciële media-instellingen	3.028	3.051	2.713
	<u>3.049</u>	<u>3.051</u>	<u>2.730</u>

De opbrengst commerciële media-instellingen bestaat enerzijds uit de geschatte toezichtskosten per jaareinde 2022 ad € 2.874 (zie 3). Anderzijds uit de hogere facturatie aan commerciële media-instellingen ad € 175 gedurende 2022.

Overige baten (12)

	2022	Begroting	2021
Overige baten / bijzondere baten	3	0	0
	<u>3</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Dit betreft voornamelijk door rente op aan het incassobureau uit handen gegeven dossiers.

8.2 Lasten

Personeelskosten (13)

	2022	Begroting	2021
Brutolonen	2.957	3.720	2.780
Sociale lasten	432	999	418
Pensioenpremies	598	833	542
Vakantietoelagen	20	0	4
Individueel keuzebudget	468	300	414
Dotatie reservering vakantiedagen	-43	0	56
Dotatie voorziening WW-regeling	-8	0	258
Dotatie voorziening jubileumuitkering	-4	0	0
Inhuur tijdelijk personeel	2.080	770	1.595
Overige personeelskosten	188	358	366
	<u>6.688</u>	<u>6.980</u>	<u>6.433</u>
	2022	Begroting	2021
Gemiddelde bezetting (in fte)	47,0	50,2	47,1
Bezetting per ultimo boekjaar (in fte)	44,3		47,1

De gemiddelde bezetting betreft de gemiddelde omvang van de staforganisatie van het Commissariaat en het College. De medewerkers die ex hoofdstuk VII bis van het ARAR als ‘Van Werk Naar Werk’-kandidaat zijn aangemerkt zijn hierin meegeteld.

De brutosalarissen, sociale lasten en pensioenpremies zijn lager dan begroot, doordat niet alle nieuwe vacatures zijn ingevuld en de uitstroom groter was dan verwacht. Door de grotere uitstroom is de inhuur van tijdelijk personeel hoger; 31% van de totale personeelskosten ten opzichte van 25% in 2021. Aangezien de omvang van de organisatie gering is, streeft het Commissariaat naar een personeelsbestand met een harde kern van vaste medewerkers en een daaromheen geformeerde flexibele schil.

Accountantskosten (14)

	2022	Begroting	2021
Accountantskosten organisatie Commissariaat	78	80	75
Accountantskosten beheer AMr	23	20	22
	<u>101</u>	<u>100</u>	<u>97</u>

Huisvestingslasten (15)

	2022	Begroting	2021
Dotatie voorziening groot onderhoud	116	113	96
Onderhoudskosten	33	68	55
Schoonmaakkosten, groenvoorziening, beveiliging	58	43	62
Gas, water, electra	71	60	46
Overige huisvestingskosten	13	140	14
	<u>291</u>	<u>424</u>	<u>273</u>

De huisvestingslasten zijn in 2022 lager dan begroot door uitstel van de oplevering van de renovatie van het pand.

ICT-kosten (16)

	2022	Begroting	2021
Beheer infrastructuur	243	193	153
Digitale informatievoorziening (zaaksysteem)	128	171	165
Overige hard- en software	70	115	65
Beheer en onderhoud website	52	67	26
	<u>493</u>	<u>546</u>	<u>409</u>

De ICT-kosten zijn in 2022 lager dan begroot naar aanleiding van de werving van een extra functioneel beheerder voor onder meer het zaaksysteem Djuma.

Onderzoeks-/advieslasten (17)

	2022	Begroting	2021
Bedrijfsvoering-/advieskosten	253	551	61
Toezichtskosten	322	325	202
	<u>575</u>	<u>876</u>	<u>263</u>

De gerealiseerde kosten zijn lager dan de begroting, met name door lagere kosten voor de ledentelling en andere onderzoeken die zijn uitgesteld of zijn geannuleerd.

Afschrijvingen op materiële vaste activa (18)

	2022	Begroting	2021
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	198	35	173
Installaties	14	16	14
Andere vaste bedrijfsmiddelen	149	277	130
	<u>361</u>	<u>328</u>	<u>317</u>

In de begroting 2022 is abusievelijk rekening gehouden met een te laag investeringsbedrag voor de renovatie van het pand. Afschrijvingslasten van andere vaste bedrijfsmiddelen zijn lager dan begroot vanwege uitstel van een aan te schaffen CRM-systeem.

Overige lasten (19)

	2022	Begroting	2021
Algemeen	367	900	323
Organisatieontwikkeling	178	262	106
	<u>545</u>	<u>1.162</u>	<u>429</u>

Het Commissariaat heeft de geplande opstart van de practice Contact en Voorlichting uitgesteld naar 2023. Daarnaast betreffen de lagere overige lasten voornamelijk niet bestede digitalisering/extra tools voor AI en niet bestede kosten voor voorlichtingsmiddelen en -bijeenkomsten.

Werken aan Uitvoering (20)

	2022	Begroting	2021
WaU Kwaliteitsverbetering informatiehuishouding	45	0	0
WaU Opleidingskosten	51	0	0
	<u>96</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Over 2022 is door OCW een bedrag van € 175.000 bekostigd voor de volgende handelingsperspectieven:

- Versnellen digitale agenda ad € 80.000 (besteed: € 44.998).
- Vergroten statuur en aantrekkelijkheid uitvoering ad € 95.000 (besteed € 50.759).

Per jaareinde 2022 bedraagt de onderbesteding € 79.653, deze wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve OCW WaU ten behoeve van besteding in de volgende jaren.

Het versnellen van de digitale agenda bevindt zich nog in de voorbereidingsfase en wordt met ingang van 2023 gecoördineerd door een programma-manager. De onderbesteding in het vergroten van de statuur en aantrekkelijkheid van de uitvoering wordt verklaard door vertraging in de invulling van de vacature van HR-adviseur.

De WaU-bekostiging is in april 2022 toegekend en was niet in de begrotingsaanvraag 2022 opgenomen.

9 Toerekening lasten en fte's naar taakgebieden

Taakgebieden				Taakgebieden								
		Exclusief inhuur (in fte's)	Inclusief inhuur (in fte's)			Realisatie	Begroting		Verschil realisatie t.o.v begroting			
		boekjaar	begroting	boekjaar	begroting	Aandeel %	Bedrag	Aandeel %	Bedrag	Aandeel %	Bedrag	
		2022	2022	2022	2022							
Markttoegang		6,7	7,4	7,7	7,4	Markttoegang	14%	1.237	7%	699	7%	538
Toezicht		10,5	11,2	16,2	13,2	Toezicht	27%	2.506	19%	2.014	8%	492
Onderzoek en Beleidsadvies		7,3	7,7	8,5	8,2	Onderzoek en Beleidsadvies	14%	1.266	12%	1.292	1%	-26
Handhaving en Bezwaar		7,3	7,8	8,1	7,8	Handhaving en Bezwaar	11%	972	9%	962	1%	10
Bestuurs- en Organisatiezaken		11,2	14,6	19,4	16,9	Bestuurs- en Organisatiezaken	31%	2.849	46%	4.821	-15%	-1.972
College		1,3	1,5	1,3	1,5	College	3%	290	3%	349	0%	-59
						Vaste boekenprijs	0%	30	3%	280	-2%	-250
Totaal		44,3	50,2	61,2	55,0	Totaal	100%	9.150	100%	10.417	0%	-1.267

10 Overige informatie

10.1 Wet Normering Topinkomens (WNT)

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling (bedragen x € 1)

Gegevens 2022						
Naam en functiegegevens	R.H.M. Eringa - Wensing Interim collegevoorzitter	R.H.M. Eringa - Wensing* Adviseur	A.A. Asante Collegevoorzitter	S. Flipse Collegelid	P.V. Eijsvoogel Collegelid	A. de Vos Directeur Bestuurs- en Organisatiezaken
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 – 14/9	15/9 – 30/9	15/9 – 31/12	1/1 – 12/12	1/1 – 31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,89	1,00	1,00	0,25	0,25	1,00
Dienstbetrekking?	nee	nee	ja	ja	ja	ja
Bezoldiging						
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 103.809	€ 11.758	€ 45.431	€ 32.090	€ 34.341	€ 112.117
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0	€ 0	€ 6.749	€ 5.306	€ 5.592	€ 20.874
Subtotaal	€ 103.809	€ 11.758	€ 52.180	€ 37.396	€ 39.933	€ 132.991
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€ 144.657	€ 63.912	€ 51.189	€ 54.000	€ 216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	€ 103.809	€ 11.758	€ 52.180	€ 37.396	€ 39.933	€ 132.991
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

*Functionaris wordt aangemerkt als topfunctionaris tot uiterlijk 15 september 2026 in verband met eerdere functie als interim collegevoorzitter

Gegevens 2021

Naam en functiegegevens	R.H.M. Eringa - Wensing Interim collegevoorzitter	S. Flipse Collegelid	P.V. Eijsvogel Collegelid	A. de Vos Directeur Bestuurs- en Organisatiezaken
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 – 31/12	1/3 – 31/12	1/3 – 31/12	1/2-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,89	0,25	0,25	1,00
Dienstbetrekking?	nee	ja	ja	ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 146.532	€ 27.920	€ 27.879	€ 98.017
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0	€ 4.567	€ 4.567	€ 18.252
Subtotaal	€ 146.532	€ 32.487	€ 32.446	€ 116.269
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 185.777	€ 43.804	€ 43.804	€ 191.249
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	€ 146.532	€ 32.487	€ 32.446	€ 116.269

Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

10.2 Resultaatbestemming

Conform artikel 34 van de Kaderwet ZBO keurt de minister van OCW de jaarrekening goed. Vanaf boekjaar 2020 schrijft de Regeling financiële verantwoording Commissariaat voor de Media voor dat het exploitatieresultaat moet worden verantwoord onder het bestemmingsfonds OCW in plaats van de algemene reserve (behalve de rentebaten). Het ministerie van OCW neemt bij de vaststelling van de jaarlijkse bekostiging een beslissing over de bestemming van het resultaat.

10.3 Ondertekening van de jaarrekening

Het College van commissarissen heeft de jaarrekening vastgesteld in haar vergadering van 14 maart 2023.

Drs. A. Asante
Voorzitter

Mr. P.V. Eijsvogel
Commissaris

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Afgegeven ten behoeve van het ministerie
van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan het College van Commissarissen van
het Commissariaat voor de Media

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de in het jaarverslag op pagina 30 tot en met 52 opgenomen jaarrekening 2022 van het Commissariaat voor de Media te Hilversum gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van het Commissariaat voor de Media op 31 december 2022 en van het exploitatieresultaat over 2022 in overeenstemming met de Regeling financiële verantwoording Commissariaat voor de Media 2020 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de bekostigingsbeschikking en de Regeling financiële verantwoording Commissariaat voor de Media 2020.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de exploitatierekening over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, het Accountantsprotocol financiële verantwoording Commissariaat voor de Media en het Controleprotocol WNT 2022. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van het Commissariaat van de Media zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel moet in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Controle-aanpak frauderisico's en niet naleving van wet- en regelgeving

Onze frauderisicoanalyse

Wij verwijzen naar het hoofdstuk Risicomanagement en compliance van het bestuursverslag, waarin het college zijn frauderisicoanalyse heeft opgenomen.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

Wij hebben de volgende frauderisico's geïdentificeerd:

- Wij hebben aandacht gehad voor het risico van het doorbreken van interne beheersing door het college. Wij hebben bijzondere aandacht gehad voor dit risico op het gebied van:
 - het vastleggen van journaalboekingen en andere aanpassingen gedurende het jaar, alsmede in het kader van het opstellen van de jaarrekening; en
 - belangrijke schattingen van het college, zoals de voorzieningen en opbrengsten commerciële media-instellingen.
- Wij hebben aandacht gehad voor het risico van niet-naleving van Europese aanbestedingswetgeving bij het aangaan van verplichtingen. Wij hebben bijzondere aandacht gehad voor dit risico bij de beoordeling van het inkoop- en aanbestedingsproces. Wij onderkennen daarbij onderstaande risico's:
 - dat het Commissariaat een te hoge prijs betaald; of
 - dat collegeleden en/of medewerkers van het Commissariaat verplichtingen zijn aangegaan tegen onzakelijke condities in ruil voor wederdiensten (o.a. omkoping).

De veronderstelling dat er bij de opbrengstverantwoording frauderisico's bestaan hebben wij weerlegd vanwege de aard van de opbrengstsoorten. De opbrengstsoorten bestaan uit de bijdrage van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna het ministerie) en de opbrengsten commerciële media-instellingen. De bijdrage van het ministerie is eenvoudig vast te stellen op basis van de brief 'verlening bijdrage 2022'.

De opbrengsten commerciële media-instellingen zien toe op het houden van toezicht door het Commissariaat op instellingen die toestemming hebben om uit te zenden. Deze toestemmingen worden gepubliceerd en zijn te raadplegen in het Register commerciële media-instellingen. Hiervoor worden standaardtarieven in rekening gebracht op basis van de Mediaregeling welke is vastgesteld door het ministerie.

Onze specifieke controle-aanpak voor de frauderisico’s

Wij hebben ten aanzien van de hiervoor vermelde en door ons geïdentificeerde frauderisico’s onderstaande specifieke werkzaamheden verricht.

Frauderisico	Onze specifieke controle-aanpak
Doorbreking van de interne beheersing door het college tijdens het opstellen van de jaarrekening..	In het kader van de controle van de jaarrekening hebben wij de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico’s, zoals het proces met betrekking tot het verwerken en vastleggen van journaalboekingen en het opstellen van de jaarrekening.
	Wij hebben getoetst of de in het grootboek handmatige en automatische vastgelegde journaalposten en andere aanpassingen die gedurende het boekjaar en tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn aangebracht aanvaardbaar zijn. Voor bovengenoemde journaalboekingen en andere aanpassingen hebben wij op basis van een deelwaarneming de onderliggende controledocumentatie beoordeeld.
	Wij hebben data-analyse toegepast om hoog-risico-journaalposten te identificeren en we hebben deze geselecteerd voor nadere inspectie.
	Wij hebben vastgesteld dat er geen sprake is van significante transacties die buiten de normale bedrijfsvoering van het Commissariaat vallen.
	Met betrekking tot de voorzieningen en opbrengsten commerciële media-instellingen, hebben wij de oordeelsvormingen en beslissingen van het college beoordeeld, waaronder een retrospectieve beoordeling van de oordeelsvormingen en veronderstellingen van het college met betrekking tot significante schattingen van het voorgaande boekjaar.
Risico van niet-naleving van Europese aanbestedings-wetgeving bij het aangaan van verplichtingen.	In het kader van de controle van de jaarrekening hebben wij de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico’s, zoals de procedures met betrekking tot het aangaan van verplichtingen.
	Wij hebben kennis genomen van het inkoop- en aanbestedingsbeleid van het Commissariaat voor de selectie van leveranciers en andere partijen.
	Wij hebben inzicht verkregen in het proces van opstellen van de jaarrekening en het aangaan van verplichtingen met leveranciers en andere partijen.
	Wij hebben met behulp van data-analyse inkoopstromen in kaart gebracht voor het onderkennen van mogelijk afwijkende inkoopstromen.
	Wij hebben op basis van een deelwaarneming de aangegane verplichtingen beoordeeld aan de hand van onderliggende documentatie. Daarbij hebben wij getoetst of de prestaties zijn geleverd door middel van aansluiting met prestatiebewijzen.
	Wij hebben notulen van vergaderingen van het college doorgenomen.
	Wij hebben inlichtingen ingewonnen bij het college, de directeur bestuurs- en organisatiezaken en de coördinator financieel toezicht en beheer.
	Er is bevestigd dat er in het afgelopen boekjaar geen transacties hebben plaatsgevonden waarvan het vermoeden bestaat dat deze onder onzakelijke condities tot stand zijn gekomen.

Aanvullend daarop hebben wij de volgende algemene controlewerkzaamheden uitgevoerd:

- Wij hebben de gedragscode integriteit doorgenomen en vastgesteld dat deze beschikbaar is gesteld aan medewerkers en te raadplegen is via de website van het Commissariaat;
- Wij hebben inzicht verkregen in de nevenfuncties van de collegeleden waarbij speciale aandacht is besteed aan de procedures voor het voorkomen van mogelijk conflicterende belangen;
- Wij hebben geëvalueerd of de keuze en toepassing van de grondslagen voor financiële verslaggeving door het Commissariaat mogelijk wijzen op frauduleuze financiële verslaggeving;
- Wij hebben een element van onvoorspelbaarheid ingebouwd bij het kiezen van de aard, timing en omvang van de controlewerkzaamheden;
- Wij hebben de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Niet-naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben inzicht verworven in de relevante wet- en regelgeving voor het Commissariaat. Wij hebben de volgende wet- en regelgeving geïdentificeerd die gedeeltelijk een indirecte impact heeft op de jaarrekening, zoals de Kaderwet Zelfstandige Bestuursorganen en de Mediawet 2008.

Wij hebben gesprekken gevoerd met het college, directeur bestuurs- en organisatiezaken en de coördinator financieel toezicht en beheer om inzicht te verkrijgen of er is voldaan aan wet- en regelgeving die direct of indirect van materiële invloed kan zijn op de jaarrekening. Ook hebben wij communicatie gelezen met het ministerie. Wij hebben ook inlichtingen verkregen van de afdeling handhaving en bezwaar over rechtszaken en mogelijke claims. Daarnaast hebben wij een schriftelijke bevestiging verkregen van het college met de mededeling dat er geen aangelegenheden of vermoedens zijn van niet-naleving van wet- en regelgeving.

Onze bevindingen

De hiervoor vermelde werkzaamheden zijn uitgevoerd in het kader van de controle van de jaarrekening. Ze zijn daarom niet gepland en uitgevoerd als een specifiek onderzoek gericht op fraude. Deze werkzaamheden hebben niet geleid tot bevindingen.

Controleaanpak continuïteit

Wij hebben werkzaamheden verricht om de risico's met betrekking tot continuïteit te identificeren en in te schatten. Daarnaast hebben wij de aanvaardbaarheid van de door het college gehanteerde continuïteitsveronderstelling beoordeeld.

Het college heeft een aantal analyses gemaakt van de mogelijkheid van het Commissariaat om zijn continuïteit te handhaven. Uit deze analyses blijkt dat een structurele uitbreiding van zijn capaciteit noodzakelijk is om ook in de toekomst adequaat toezicht te kunnen houden op een sterk groeiende en steeds internationaler wordende sector. Het Commissariaat en het ministerie zijn in gesprek over de structurele bekostiging hiervan.

Wij hebben deze analyses met het college besproken en professioneel-kritisch beoordeeld, met de nadruk op de vraag of het Commissariaat voldoende liquiditeit zal hebben om aan al zijn verplichtingen te kunnen voldoen en de activiteiten voort te zetten voor ten minste de komende twaalf maanden.

Gebaseerd op onze werkzaamheden hebben wij geen gebeurtenissen of omstandigheden geïdentificeerd die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van het Commissariaat om zijn continuïteit te handhaven en achten wij de continuïteitsveronderstelling zoals door het college bestuur gehanteerd aanvaardbaar.

Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van deze controleverklaring.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Beperking in gebruik en verspreidingskring

De jaarrekening is opgesteld voor het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap met als doel het Commissariaat voor de Media in staat te stellen te voldoen aan de Regeling financiële verantwoording Commissariaat voor de Media 2020.

Hierdoor is de jaarrekening mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor het Commissariaat voor de Media en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling financiële verantwoording Commissariaat voor de Media 2020 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het Accountantsprotocol financiële verantwoording Commissariaat voor de Media, in het bijzonder paragraaf 2.2.2, en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens, in overeenstemming met de Regeling financiële verantwoording Commissariaat voor de Media 2020.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van het commissariaat voor de media voor de jaarrekening

Het college is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling financiële verantwoording Commissariaat voor de Media 2020 en de bepalingen van en krachtens de WNT.

Het college is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en de Regeling financiële verantwoording Commissariaat voor de Media 2020.

In dit kader is het college verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college afwegen of het Commissariaat voor de Media in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het college de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college het voornemen heeft om het Commissariaat voor de Media te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het college moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het Commissariaat voor de Media haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het college is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van het Commissariaat voor de Media.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate, van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol financiële verantwoording Commissariaat voor de Media, Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het vaststellen dat de door het college gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen

op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het college onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 14 maart 2023

Mazars Accountants N.V.

Origineel getekend door: drs. D.D. Plouvier RA